

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:		v upravnistvu prejemam:	
celo leto	K 24.—	celo leto	K 22.—
pol leta	12.—	pol leta	11.—
četrt leta	6.—	četrt leta	5.50
na mesec	2.—	na mesec	1.90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v priložju levo), telefon št. 34.

Izbaja vsak dan svojo izvedbo in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahteva vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.
Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto	K 25.—	celo leto	K 30.—
pol leta	13.—	za Ameriko in vse druge dežele:	
četrt leta	6.50	celo leto	K 35.—
na mesec	2.30		

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Parlamentarne težkoče.

Dunaj, 20. februarja.

V finančnem odseku je prišlo 19. t. m. do burne poslovniške debata in ostrega rencontra med nemškimi nacionalci in socialnimi demokrati. Šele je moral biti za nekaj časa suspendirana. Podobni prizori so najhobitše znamenje parlamentarnega slabega vremena in res opazimo na delovanju finančnega odseka že par dni nekoliko utrujenost in počasnost. Nem spada tudi dejstvo, da je predenca vedno slabejša in sklepčnost set skoraj permanentno ogrožena.

Z davčno reformo pač ne gre tako, kakor hočejo oni, ki so bili svoj čas prepričani, da so stranke sedaj dovolj pripravljene in parlament vohar izvesti dalekosežni davčni program, takorekoč v „eni veliki potezi“. Spominjamo se, da je poteklo že pet dni od onega 15. februarja, katerega je bil svoj čas diktiral grof Stürgkh kot najskrajnejši termin, v katerem morajo biti davčni zakoni tudi v plenumu perfekturni.

V času, ko je postavljali ministrski predsednik zgoraj omenjene termine, so bile razmere sicer drugačne, kakor so danes. Kalkulacija vlade, da bodo stranke, ki ovladajo deželne zshore, z vso vneto delovale za saniranje financ, ki je naj prinese reformirani davčni zakoni, ne le državnim temveč tudi in predvsem deželnim blagajnam, sama na sebi gotovo ni bila slaba. V enem pa se je grof Stürgkh vendarle zmotil, ko je namreč mislil, da bo splošna finančna miferija deželnih blagajni prisilila stranke k hitremu in gladkemu sporazumu glede udeležbe na dobičku iz zvišanih davkov, in da bodo stranke v stremiljenju ta dobiček, kolikor mogoče zvišati, akceptirale tudi na strožje davčnoizvidne določbe ter pomagale pesti mrežo, iz katere naj se ne posreči uiti niti eni sribici. Tu upanje se ni uresničilo in v finančnem odseku se pojavljata dva stvarna spora vedno ostrejša: vprašanje razdelitve preodkazov oziroma pravnalnega participiranja posameznih dežel na uspehu novih davčnih zakonov in pa vprašanje vploda v trgovinske in kupcijske knjige temeljnega izvidnega, oziroma davčnokazenskega postopanja. V prvem oziru se nanaša spor tako na spiritalni davek, kakor na osebne davke. Glede spiritalnega davka se je po dolgih pogajanjih med zastopniki posameznih

dežel posrečilo doseči provizorni kompromis, o katerem smo svoj čas že poročali. Toda takoj v začetku se je pojavil v nekaterih deželah prav oster odpor proti kompromisu, češ, da enostransko favorizira nekatero deželo na škodo ostalih. Poljaki so danes zgolj negativno kritiko dosejanega sporazuma zamenili s pozitivnimi novimi zahtevami in njim se bo menda skoraj pridružila tudi Morava. Toda pri spiritalnem davku končno težkoče niso nepremagljive. Drugače pa je s preodkazi iz osebnih davkov. Čehi in Nemci se zavzemajo za to, da naj se preodkazi iz tega davka razdelijo med posamezne dežele po razmerju, v katerem plačujejo dežele realne davke. Poljaki se temu ključu kar najodločnejše protiviijo ter ga označujejo kot nesprejemljivega. Kako bo mogoče doseči v teh razmerah kompromis, to je veliko vprašanje.

Zlasti, ker se notranja politična situacija prav nič ne boljša in postajajo razmere vedno neugodnejše. Takrat, ko je predložila vlada svoje davčne predloge, se je še upalo, da bodo skoraj pričela češko - nemška pravna pogajanja. Po konferenci vlade s češkimi zaupniki dne 19. t. m. pa je smatrati to upanje skoraj za neutemeljeno. Vladni program glede notranjega uradnega jezika pri državnih uradih na Češkem se zdi češkim strankam popolnoma nesprejemljiv. Položaj pa je že kompliciran vsled zahtev čeških strank, da mora biti istočasno z jezikovnim vprašanjem rešeno tudi vprašanje demokratične volilne reforme za češki deželni zbor, zahteva, kateri se protiviijo Nemci pa tudi veleposestniki obeh taborov. Poostrenje situacije v češko - nemškem sporu pa bo v odlični meri vplivalo tudi na parlament in njega delovanje. Vlada ima popolnoma utemeljeno dobro idejo, da bi bilo treba spraviti davčne predloge, čim bodo eventualno rešene v odseku, brez najmanjšega odlašanja pred zbornični plenum. Vsa odmor v reformnem delu je nevaren in ogroža celo akcijo, ker nikdo ne vé, katera in kakšna nasprotstva in težkoče se nenadoma pojavijo, čim imajo stranke čas za premišljevanje in pomišljanje.

Vladni želji pa tokrat prav trdno oponirajo Poljaki, češ, zališki deželni zbor mora rešiti pred Veliko nočjo volilno reformo, ker tudi tam je periculum in mora. Trdi se tudi, da poljske demokratične stranke nika-

kor niso voljne pripustiti, da se izvede sanacija galiških financ, dokler imajo še konzervativci krnilo v rokah . . .

Političen resumé, ki ga lahko iz predstoječih navedb podamo, torej ni preveč razveseljiv (s stališča onih namreč, ki smatrajo finančno reformo za najnujnejšo zadevo) in upanje, da se posreči spraviti nove davčne zakone še pred Veliko nočjo pod streho, ni preveliko.

Mornariška naročila v inozemstvu.

Včeraj dopoldne je imel sejo podods-k, ki ga je izvolil proračunski odsek, da preišče oddajo mornariških dobav. Domobranski minister pl. Georgi je dal v imenu mornariškega poveljnika glede plavajočega doka, ki ga naj dobavi neka nemška tvrdka, sledečo izjavo: Zgradba plavajočega doka se je oddala hamburški tvrdki Blohm in Voss faktično na podlagi strogih ofernih pogajanj. Za oddajo zgradbe sta bila dva vzroka merodajna: 1. Cena nemške firme je bila že od začetka znatno nižja nego cena domače tvrdke. Nadalje je nudila nemška tvrdka večje garancije za pravočasno izgotovitev, nego tvrdka Cantiere Navale, ki se je edina resno pogajala za delo. To uvaževanje je potrdilo dejstvo, da je svoj čas za celih devet mesecev prepozno dobavila plavajoče dvigalo in da se je tudi zaposnila pri dobavi neke križarke. Glede načina izvršitve in cene doka so se dali časa pogajali s Cantiere Navale. Pri pogajanjih so se cene reducirale na 9,119.000 kron. Najskrajnejša ponudba domače tvrdke je znašala 8,762.000 kron. Tvrdka je izrecno izjavila, da je to najnižja cena, ki se sploh more staviti. Nemška tvrdka pa je že od začetka oferirala vedno isto ceno, 8,090.788 kron. Diferenca znaša torej 671.212 kron. Se le ko je bilo delo že oddano, je Cantiere Navale naknadno predložila oifert za 8,288.000 kron.

Trgovinski minister pl. Schuster je izjavil, da je trgovinsko ministstvo pri vsej zadevi le posredovalo in da je vedno in povsod kar najenergičnejše zastopalo interese domače industrije. Trgovinsko ministstvo se je jako intenzivno pogajalo z mornariško upravo. Ministrtvo je delovalo na to, da bi se diferenca v ceni

znižala, na drugi strani pa je vplivalo na mornariško upravo, da bi oddala delc domači tvrdki, če bi ta nekoliko znižala ceno. Minister se je osebno pogajal z mornariškim poveljnikom in zastopnikom Cantiere Navale. Sicer pa je minister ponovil iste vzroke, ki so prisilili mornariško upravo, da je oddala delo nemški tvrdki, kakor jih je navedel domobranski minister. Končno je izjavil, da lahko z mirno vestjo trdi, da je trgovinsko ministrtvo v tej zadevi vse storilo, kar je moglo, da zadosti upravičenim željam avstrijske industrije.

Poslanec Friedmann je polemiziral proti mornariškemu poveljniku. Ponudba, ki jo je tvrdka v Tržiču stavila v času, ko se je delo oddalo tvrdki Blohm, je bila za 8 odstotkov višja nego inozemska ponudba. To je razlika, ki je z ozirom jako majhna, če vpoštevam visoke produkcijske stroške v tuzemstvu in pa dejstvo, da ima inozemstvo posebne eksportne cene.

Domobranski minister pl. Georgi je konstatiral, da je znašala prva ponudba tvrdke Cantiere Navale 10 in pol milijona, zadnja pa 9,119.000 K, in da je tvrdka sama kriva, ker je stavila tako eksorbitantno ceno.

Poslanec dr. Bugatto je izjavil, da je mornariški poveljnik postopal in concreto nedvomno v najboljši veri in v popolni zavesti svoje odgovornosti, in da se mu zaradi tega ne sme ničesar očitati. Kar se je zgodilo, se ne more več popraviti, vendar pa želi govornik, da se v bodoče dela na to, da ostane delo in denar doma.

Poslanec Choc je predlagal, naj pododsek povabi tvrdko Cantiere Navale, da jo ustmeno zasliši. Tvrdka naj v to svrho odpošlje tehnično in komercialno informirane zastopnike. Poslanec Friedmann se je izjavil za ta predlog ter predlagal, naj se zaslišijo tudi zastopniki tozadevnih tvrdk v Vitkovicah in Petrovcih.

Poslanec Vrstovšek je izrekel željo, naj vlada tudi pri drugih naročilih, posebno pa pri železniških, postopa tako trdovratno, kakor je postopal mornariški poveljnik.

Poslanec dr. Tresič je opozarjal na dejstvo, da ima Dalmacija vse predpogoje za razvoj modernega ladjedelništva, manjka samo dobre volje od strani vlade.

Poslanec Glöckel je izjavil, da je skrajni čas, da se z vso strogostjo nastopi proti odušakemu postopanju kartelov. Dozdaj so različne vlade

podpirale stremljenja kartelov ter jih celo protežirale. Sredstva pa, ki se jih je zdaj poslužila vlada, so popolnoma nezadostna.

Chocov predlog je bil nato sprejet, ravnotako predlog Stanekov, naj se pododseku predlože vsi akti.

Vojna na Balkanu.

Posredovanje za mir.

Avstro-ogrski in angleški veleposlanik sta se obrnila na ruskega veleposlanika Giersa v imenu svojih vlad s prošnjo, da stori pri porti potrebne korake, da se sovražnosti ustavi in se mirovna pogajanja zopet prično. Podlaga za nova pogajanja naj bi bil svoječasni predlog Bolgarske (?), da naj tvori črta Midia-Lile Burgas-Enos prihodnjo mejo med Bolgarsko in Turčijo. Če bi porta odklonila vojno odškodnino, bi veleposlanik poskusil odkodovati Balkansko zvezo pri sklepanju prihodnjih trgovskih pogodb.

Ta brzjojavka, ki prihaja iz Carigrada je zelo malo verjetna. Prvič so storile zadnji korak v prilog miru velesile spugno v Carigradu in je izključeno, da bi hotele prepustiti sedaj inicijativno ruskemu veleposlaniku, drugič pa je tudi zelo dvomljivo, če bi hotel ruski veleposlanik prevzeti tako nalogo, o kateri je gotovo nedvomno, da je za turško vlado zelo težko izvedljiva. Poleg tega pa moramo pribiti še enkrat, da Bolgarska ni zahtevala mejne črte Midia-Lile Burgas-Enos, marveč črto Midia-Ergene-Rodosto in da je bila prva črta je kombinacija konference veleposlanikov, o kateri pa Bolgarska definitivno ni izrekla svojega mnenja.

Kar pa se tiče vojne odškodnine, bodo gotovo tudi balkanske države drugje s mnenja in se ne bodo zadovoljile s samimi obljubami.

Skoro gotovo je tedaj, da Balkanska zveza ne bo sklenila nikakršnega premirja, dokler niso vsi pogoji miru popolnoma precizno določeni in predno nimajo garancij, da Turčija ne misli prekiniti sovražnosti samo, da se bolje pripravi za nadaljevanje vojne.

Pred Skadrom.

Kakor poročajo iz Belgrada, so baie pozicije Srbov in Črnogorcev pred Skadrom tako ugodne, da misli-

LISTEK.

Kako se je izdal tihotapec.

M. G.

Od vrha Gorjancev na doli do Tezke vode je bila ena sama megla, ki jo je v nižini semtertja razpihala burja, toda le za trenotek, potem pa je pritekla na izpraznjeno mesto od drugod kakor lava. Novomeščani, ki so prišli slučajno izza gorke peč, so pazno in z večšimi očmi motrili to meglo in so z glavami zmajaje menili: »Ej, sneg bo, sneg. Na vrhu Gorjancev sneži, tam je megla bolj bela, nižje pod Zajcem pa je megla in se razloži od megle na vrhu po temnejši barvi.« Potniki, prihajajoči iz Bele Krajine, so pravili, da je na vrhu Gorjancev silno metlo, toda le kratke čas. Sneg je le za spoznanje pobelil, potem pa ga je vzela vlaga zadnjih novembrskih dni.

Ko se je bil ta dan storil že trd mrak, sta hitela iz Male Ponve vkljub svojemu imenu ptecejnje vasi visoko gorj pod Gorjanci, dva moška skoraj neslišno po pomočju navzdol in preko podolgaste doline med vasjo in Gorjanci. Imela sta v rokah vsak po eno gorjačo, nosila pa sta jo stisnjeno pod pazduho, da bi železni okov ne

zadel ob kak kamen in bi ju ne izdal zvenk. Dospelva onkrak doline sta jo urno ubirala v hrib in šele visoko gori v gozdu sta se začela opirati na gorjače. Govorila nista nič. Čez dobro uro sta dospela na vrh in se spuстила navzdol proti vlaškim selom.

Drugo noč se je blizu tam, vendar pa po drugi stezi čulo šumljanje listja in sempatja kak glas, kakor bi bil zakrnil prešič. Drugače je bilo vse tiho. Nižje in nižje se je slišalo to šumenje, seveda bi ga bil slišal le oni, ki bi bil v neposredni bližini.

Čez dobro uro je prišlo to šumljanje skoraj na rob gozda, ki se razprostira proti dolinici, ležeči pod Malo Ponvo. Nenadoma zavpije nekdo: »Stoj! V imenu postave stoj, kdorkoli si!« Zasvetila se je mala orožniška svetilka in v njenem blešču sta se sveltela dva bajoneta. Bila sta dva orožnika, prežeča na tihotapec, ki so vtihotapljali čez zaprto mejo debelokožce iz sosednje Hrvaške. Na orožnikov poziv je pač obstalo četvero lisastih hrvaških pravec, ki vsled nenadne svetlobe niso videli iti naprej. Doli po gozdu pa je kar zašumelo listje, slišati je bilo pridušeno kletvico, potem pa je nastal popolen mir. Le kadar je zavila in zabučala burja, se je zdelo, kakor bi stopal kdo polahko od skale do skale, od debela do debela po gozdu. Kra-

tek čas nato je planil Cilenškov Boštjan v svojo hišo, njegov brat Lenart pa na svisli in zopet je nastal popolen mir. Ker niso imeli pri Cilenškem poslov, hiša pa je bolj na samem, ni razen žene Boštjanove in Boštjanovih staršev nihče zapazil poznega prihoda obeh domačinov.

Orožnikom ni preostajalo drugega, nego gnati konfiscirane prešiče na postajo pri Jazbecu in jih spraviti do drugega dne.

Zgodaj drugo jutro je spremljal orožnik voz s 4 prešiči proti Kreti, kjer je izročil živali županstvu, ki jih je spravilo v občinski hlev.

Kmalu se je izvedelo o tem dogodku po mestu, posebno ker je bilo veliko zanimanje za prodajo teh prešičev. Taka konfiscirana žival se dobi vselej zelo po ceni in za kupca ni nevarno, da bi se zanešena bolezen razpasla v njegovem hlevu.

Dan pred prodajo pa je prišel Cilenškov Boštjan v gostilno, ki je bila v neposredni bližini občinskega hleva. Ker je bil ljudski glas že davno označil njega za tistega tihotapec, ki so mu orožniki odvzeli vtihotapljeno blago in ker je vedno zopet napeljal govor na te prešiče in povpraševal, kje da so, kdo jih krmi, če so zaklenjeni in kdaj bodo prodani, se je to gostilničarju čudno zdelo in je naskrivaj poslal po stražnika, češ da je nevarnost, da odpelje kdo konfi-

scirane »japonce«. V tihotapskem narečju so namreč imenovali hrvaške prešiče »japonce«.

Hlapec gre po stražnika in ga dobi v civilni obleki pri kosilu, dasi je šla ura že na štiri. Stražnik je obljubil, da ukrene vse potrebno in da pride kmalu. Res se po hlapčevem odhodu počasi napravi v službeno obleko, opaše britko sabljo in gre v Novo mesto po vseh gostilnah povpraševati, če kdo kaj ve, kje bi bil Cilenškov Boštjan. Seveda ni vedel nihče nič o njem. V eni gostilni ga vpraša neki gost, kaj bi rad Cilenškemu Boštjanu. Stražnik mu s prav nedolžnim obrazom pove, da je slišal, da misli odpeljati oz. vzeti iz občinskega hleva konfiscirane debelokožce, zato bi ga rad dobil, da bi ga vprašal, če ima res nansen, ukrasti te prešiče. Salutira in gre, toda ne proti gostilni, od koder so poslali ponj, marveč v nasprotno stran. Ko iskanega ne dobi tudi ta nikjer, misli sam pri sebi: »Nazadnje je pa morda res še v oni gostilni, od koder so poslali po meni. Pojdimo in pogledajmo!« Trd mrak je bil, ko je prišel v gostilno in zvedel, da Cilenškovega Boštjana ni več v gostilni, konfisciranih prešičev pa tudi ne več v občinskem hlevu. Dal si je natanko popisati vse, kako je bilo in ko je vse vestno in natančno zabeležil, je šel naznanit dogodek orožnikom,

potem pa se je odpeljal z vozom po državnih cesti na orožniško postajo k Jazbecu. Tam je povedal vse natančno. Ker je bilo že pozno se ni več izplačalo iti na Cilenškov dom. Ni se še zdanilo pa je že bila orožniška patrulja na Cilenškovem domu in je našla niega in vse domače v postelji speče. Boštjan je bil še hud, kaj ga tako zgodaj budijo. Povedal je, da je bil prejšnji dan z ženo, sinom in dvovprednim vozom v Novem mestu, kamor so peljali železnične prage. Žena in sin sta se peljala s praznim vozom domov, on pa je bil še na ženitovanju nekega svojega sorodnika. — Orožniki mu niso mogli nič dokazati, zato so ga pustili doma, ovadili pa so ga sodišču in omenili, da je na glasu kot zvit tihotapec, da se mu pa ni dalo tihotapstvo še nikoli dokazati.

Pred sodišče poklican se je vedel zelo samozavestno, zatrijeval je svojo nedolžnost, poudarjal, da še ni bil nikoli kaznovan zaradi tihotapstva in rekel nazadnje, da dá vse svoje premoženje tistemu, ki mu dokaže, da je on omenjene prešiče ali vtihotaplil ali iz občinskega hleva odpeljal. Pri odhodu je porogljivo rekel: »Mene že ne boste speljali, ker jaz nisem bil zraven.« Zadnjih 5 besed je izgovoril bolj tiho, kakor sam zase. Reči je hotel sodniku: »Ti me že ne boš ujel, si preneumen za to.

Jo že v najkrajšem času na naskok. Vendar priznava vrhovno poveljništvo pred Skadrom, da so izgubili Črnogorci, odkar se je vojna zopet pričela nad 6000 mož. Srbi pa 2000 mož mrtvih in ranjenih. Pod Brdico so dospelo nove srbske čete, ki pa tvorijo samo predstražo velike srbske kolone. Ob vznjožju grča so postavili štiri velike topove. Predboji za naskok so se že pričeli. Na celi črti je slišati grmenje topov.

V podučenihih krogih v Beogradu se že par dni vzdržuje vest, da je črnogorski kralj Nikolaj sporočil v Beograd, da se čuti vsled prevlele utrujenosti primoranega, da začasno odloži vrhovno poveljništvo nad oblegovalno armado pred Skadrom. Zatrjuje se, da bo prevzel vrhovno poveljništvo neki srbski general, ker bolega prestolonaslednik Danilo za težkim prehlajenjem.

Bolgarsko-romunska napetost.

Danes se sestane v Bukarešti ministrski svet, ki bo morda imel odločen pomen za nadaljnji razvoj dogodkov med Bolgarsko in Romunsko. Romunska se bo morala namreč odločiti, ali sprejme ponudbo veselil za posredovanje. Govori se, da romunska vlada sicer principijalno ni nenaklonjena taki intervenciji, da pa zahteva garancije za to, da se zadeva ne zavleče, ker se kažejo na Romunskem že posledice tega spora. Ves spor se suče sedaj okrog Silistrije. Romunska namreč čuti, da je izmed malih držav na jugu izgubila svojo vodilno vlogo v ožjih okoliščinah vprašanjih ter se hoče zato na drug način odškodovati.

Danes bo tedaj izvedela tudi konferenca veleposlanikov v Londonu, kaj želi Romunska glede razsodišča. Romunska predlaga baje, da pri razsodišču ne sodelujejo vse vesile, marveč samo po ena država trozveze in tripelente. Govori se, da naj prevzmeta to vlogo Rusija in Avstro-Ogrska. Razsodišče naj zboruje v Londonu.

Če pa bi Romunska naglašala v današnji konferenci, da ne more popustiti od svojih zahtev, je seveda razsodišče popolnoma nepotrebno, nevarnost oboroženega konflikta pa zelo velika.

V Sofiji se govori celo, da so se v Bukarešti vršile velike demonstracije za vojno z Bolgarsko in da je ministrstvo odstopilo.

Avstro-ogrsko pogajanja s Srbijo.

Bivši državni tajnik v ogrskem trgovskem ministrstvu tajni svetnik Josip Sztareny, ki velja na trgovsko-političnem polju kot avtoriteta, se je izrazil o trgovskem razmerju med Avstro-Ogrsko in Srbijo sledeče:

Gospodarsko prijateljstvo vzbujava navadno tudi politično prijateljstvo. Zgodovinsko dejstvo je, da smo igrali vodilno vlogo na Balkanu tako dolgo, dokler smo zasledovali balkanskim državam prijazno gospodarsko politiko. Ta naša politika pa je žal postala v osemdesetih letih najprej napram Romunski, pozneje, v devetdesetih letih pa tudi napram Srbiji manj prijazna. Končno se je situacija napram Srbiji še bolj poostrila, ko smo prišli v svojem medsebojnem razmerju tako daleč, da ni veljala nobena pogodba. Malo naklonjenosti na gospodarskem polju bi moglo imeti zelo dragocene politične posledice in mislim, da bi bilo treba najti pot za tak sporazum. Prijateljsko sosedstvo na gospodarskem polju bi

imelo za posledico tudi prijateljstvo na političnem polju in to bi bilo tudi v drugem oziru važno, in sicer za jugoslovansko politiko obeh polovic monarhije. V prvi vrsti zadeva to našo hrvaško politiko, ki je sedaj naravnost strahovita in nevarna Ogrski in celi monarhiji, v drugi vrsti zadeva to Bosno in Dalmacijo, katerih slovenskemu prebivalstvu se mora vcepiti prepričanje, da goji Avstro-Ogrska napram slovenskim balkanskim državam simpatije, da pa hoče zasledovati napram svojemu lastnemu slovenskemu prebivalstvu politiko, ki upošteva narodni razvoj jugoslovanov v obeh državah.

Kar se tiče prenosa kontingenta (količine uvoza mesa) od Romunske na Srbijo, mislim, da tozadevno ne bo mogoče doseči, velikih rezultatov, ker nimata niti Romunska, niti Srbija dovolj živine. Sploh stojim že leta na stališču in sem izrazil opetovano v zbornici svoje mnenje, da je prepoved uvoza mesa absolutno krivična in neupravičena. Kajti če ni iz veterinarsko-polijskih ozirov nevarno uvažati 50.000 ubitih goved in 120.000 zaklanih prašičev, tudi uvoz dvojne količine ne more biti nevaren. Na drugi strani pa tega vprašanja sploh ne gre presojati z veterinarsko-polijske strani, marveč samo s trgovsko-političnega stališča in tozadevno bi se mogel prepričati preveliki uvoz (?) na popolnoma drug način, kakor se to godi danes. Kam bi prišli na ta način? To bi nas dovedlo do nemogoče irgovske politike, ki bi onemogočala vsako trgovsko zvezo s tujimi državami. Ta prenos kontingenta je tedaj po mojem mnenju samo rezultat zadržev, v svojem učinku pa bo ostal brezuspešen.

Tako govori ogrski politik, ki si je ohranil v svoji službi vsaj nekoliko zdravega razuma. Iz Beograda pa poročajo, da se bodo trgovsko-politična pogajanja med Srbijo in Avstro-Ogrsko vršila na Dunaju. Poslanik Jovanovič bo srbski pooblaščenec.

Izpred Odrina.

(Pismo srbskega častnika.)

Kakor čas neprestano mineva, tako neprestano pretresa ozračje peklensko grmenje topov.

Spat hodimo med grmenjem topov in ko vstajamo, že zopet grme topovi svojo strašno pesem. Strašno, ali veličanstveno!

Prav danes zjutraj je postal poveljnik timoške divizije brzajvko, da je njegov voj danes zjutraj započel borbo, da prežene Turke s položaja, kjer so se jele že utrijevati.

Občudujem naše vojake, vsi po vrsti so prekanjeni junaki.

Turki sipljejo z odrinskih utrdb na nas ognjeno točo iz 400 topov.

Mnogi izmed teh topov so težki, oblegovalni topovi, katerih granate so velike kakor otrok štirih let.

Zlasti strašne so rogovilaste granate: Kadar takšna udari ob zemljo, napravi takšno jamo, da bi v njo lahko zakopal tri vole; kadar se razpoči na ledini, se prst razprši in pobeli.

Sam bog me čuva, da me še ni poljubila kakšna taka granata!

Sedaj pa pomisli, kakšen koncert je to, kadar se prične boj na vsi črti: naenkrat grmi preko 800 topov, a šrapneli, ki se v zraku razpočijo, tvorijo pravcati umetniški ogenj. K temu še pride pokanje po tisoč in še več pušk...

Pomisli, kakšno vstopnino bi plačal ameriški milijarder, ki razpo-

laga s silnim novcem, za takšen koncertni večer, da bi ga videl in čul, samo ako bi bil varen, da ga ne zadene v glavo kakšna izmed ognjenih in jeklenih krogel, ki žvižgajo skozi zrak.

Mi tu smo se na vse to že navadili, dnevi nam teko v borbi in zdravju smo, dokler nam kako jekleno zrnce ne prestriže niti življenja.

Toda tudi to ni tako strašno, saj umreti mora končno vsakdo.

Naš polk, ki je armadna rezerva, je utaborjen v Duvandži in pošilja vsak drug dan po en bataljon na predstražo v Papaz Tepe, na hrib, ki je ves obkoljen od utrdb, zgrajenih iz betona in jekla.

Toda dasi se zdi, kakor da bi bil Odrin s svojimi bronastimi prsi nepremagljiv in neosvojiv, naši topovi mu bodo zamašili usta in naša pehota se bo popela na njegovo jekleno teme ter zabil vanj poleg bolgarske tudi srbsko rdečo-modro-belo zastavo...

Naše žrtve v slučaju vojne.

Predvčerajšnjim je predaval v društvu zdravnikov na Dunaju kirurg prof. pl. Hochenegg o "Sanitarnih vojnih pripravah Avstrije".

Tekom štirih let, je izjavil dvorni svetnik Hochenegg, se nahaja naša domovina že drugič v vojni nevarnosti. Ko je bila leta 1909 nevarnost že zelo velika, si je predavatelj stal vprašanje, ali je Avstrija dovolj pripravljena za slučaj vojne? Oriental se je o teh razmerah in je prišel do zaključka, da se mora še mnogo dopolniti. Od leta 1909. se v tem oziru ni nič izpremenilo.

Zdravniško pomoč dobi vojak žal še le dolgo potem, ko je bil ranjen. Ranjence odvažajo iz boja lajki, ker prostovoljni zdravnikov in strežnikov iz strateških ozirov ne pripuste v bojno črto. Če neizsolane moči transportirajo ranjence, tedaj se mnogo teh ranjencev inficira. Kakor je izračunal prejšnji šef našega vojaško-zdravniškega oficirskega zbora Uriel, bi morala Avstrija v slučaju vojne računati s 100.000 ranjenici. Dvorni svetnik Hochenegg smatra to številko za preizkušeno, vendar pa jo je vporabljal pri svojem razmotrivanju.

Od 100.000 ranjencev odpade 60.000 na Avstrijo, 40.000 pa na Ogrsko. Za 10.000 ranjenih Avstrijcev postavi »Rdeči križ« potrebne bolnišnice in postelje. Tem 50.000 bo morala Avstrija sama streci, kajti na pomoč inozemstva ni računati. Če vzamemo, da more ena bolnišnica postaja sprejeti 200 ranjencev, tedaj potrebujemo 250 takih postaj. Če računamo v eni sobi take bolniške postaje 20 postelji, tedaj bo treba 2500 bolniških sob.

Za vsako bolniško postajo bodo po mnenju profesorja Hochenegga potrebni trije kirurško izsolani zdravnik, torej skupno 750 kirurgov. To bi bile le najpotrebnejše kirurške potrebe, druge zdravniške specialiste Hochenegg v svoji kalkulaciji sploh ne vpošteva. 750 kirurgov bi se po mnenju Hochenegga v Avstriji lahko dobilo. Nedostajalo pa bi bolniških strežajev. Avstrija rabi za vsako vojaško bolniško postajo dve izučeni strežajki in za vsakih 20 ranjencev tri strežajke, torej 8000 strežajek.

Ze za časa balkanske vojne se je dogodilo, da so avstrijske tovarne za obvezni material popolnoma razprodale svoje zaloge, ker so bojujoče se države skoro vse potrebno blago nakupile pri nas. Po izkušnjah v bai-

kanski vojni bi Avstrija rabila v vojni najmanj 10.500.000 metrov obovez. Težje bo dobiti druge kirurške pripomočke, n. pr. gumijaste aparate, ki se hitro pokvarijo, če leže v skladiščih.

To vse jasno dokazuje, da imamo sicer dovolj topov, pušk in druge takega orodja, vendar pa smo jako slabo pripravljene za pomoč ranjencem. In če vpoštevamo razen tisočev mrtvih stotisoč ranjencev in pohabljenecv — tedaj vidimo, kako grozno je ono klerikalno huiskanje na vojno.

Stajersko.

Iz Zidanega mosta. V tukajšnji cementni tovarni je ubil električni tok delavca Petriča.

Slovensko delavsko podporno društvo v Celju vabi na svoj občni zbor, ki se vrši v soboto, dne 22. t. m. zvečer ob 8. uri »pri graškem mestu«. Na zborovanju predava g. dr. Tone Gosak iz Ljubljane o snovi: »Delavski štrajk in njega posledice v gospodarskem življenju.«

C. M. podružnica za Sečnico-Pušcavo ima svoj občni zbor v nedeljo dne 23. februarja v gostilni Ilgo na Fali. Narodno čuteči Slovenci in Slovenke iz bližnje in dalnje okolice so vljudno vabljeni.

Iz Slovenske Bistrice. Saj smo že naprej vedeli: častiti naš oče Stieger se bo majhkeno kujal, potem bo zopet slovesno prevzel županstvo, če bodo ga le Slovenjbištričani hoteli. Slovenjbištričani so poslali odposlanstvo k Stigerju, naj bi še vendar ostal župan — in kdo je z večjim veseljem pritrldil ko oče Stieger? S tem ja začasno županske krize v Slovenski Bistrici konec.

Iz Grobelnega nam poročajo: V torek se je pokvaril popoldanskemu tržaškemu brzovlaku na naši postaji težki brzovozni stroj; peljali so ga na Pragersko s tovrnim strojem in ga tam zopet opremili z brzovoznim. Vsled tega je bilo eno uro zamude.

Iz Ormoža. Tukajšnja kmet. podružnica ima v četrtek 27. februarja 1913 v Ormožu v kletarski gostilni ob 10. uri predpoldan po običajnem sporedu svoj občni zbor. Opozarja se posebno na volitev dveh zastopnikov v Gradec na volitev odbora, na predavanje, na razdelitev lanenega semena in na srečanje gospodarskega orodja. Polnoštevilno in točno udeležbo želi odbor. Posebni predlogi naj se pošljejo naprej na odbor.

Iz Mute nam poročajo: Pri Sv. Jerneju nad Muto je razpisano mesto učitelja - voditelja. Prvi plačilni razred. Zeleti bi bilo, da bi se zanj potegovalo mnogo slovenskih prosilcev.

Iz Maribora. Na občnem zboru društva nemških volilcev preteklo soboto je govoril tudi drž. in deželni poslanec Wastian. O štajerskem deželnem zboru in regulaciji učiteljskih plač je govornik izjavil sledeče: »Ako se bode posrečilo spraviti mali finančni načrt pod streho, bo dobila tudi štajerska dežela toliko sredstev na razpolago, da se bo lahko oddolžila vzgojevalcem naše mladine in vsaj za prvo silo izpolnila želje učiteljev po zboljšanju njihovega gmotnega položaja. Kakor pa se kaže, nimajo slovensko-klerikalni poslanci nobene volje za obravnavanje tega vprašanja, ker se ne da iz njega za nje strankarsko ničesar profitirati. Čudim se, da se slovenski učitelji v javnosti nič ne ganejo za dosego svojih zahtev, oziroma proti obstrukciji

slovenskih klerikalcev. Poslanec Verstovšek je celo trdil, da so slovenski učitelji za obstrukcijo... Na to moramo pripomniti, da bi se dalo regulacijo učiteljskih plač izvesti tudi navzlic slovensko - klerikalni obstrukciji v štajerskem deželnem zboru, samo če bi dala država kaj denarja na razpolago in če bi nemškonalionalna večina resno hotela. Saj se da v nalašč za to sklicanem zasedanju lahko najprej na dnevni red regulacijsko predlogo in sprejetja iste ne bodo mogli končno obstrukcionisti zabraniti. Pozneje pa lahko obstrukcija naprej — če se bodo čutili dovolj močne napram spodnještajerskemu javnemu mnenju, ki je proti obstrukciji. Dalje tudi ni očitane slovenskemu učitelstvu, da ničesar proti obstrukciji ne stori. upravičeno. Ono stori, kar more — četudi mora v skladu s svojim narodnim prepričanjem postopati in izjavljati, da ni proti vsakemu odporu v Gradu, temveč je proti sefanjemu Korošec-Benkovičevemu obstrukciji v deželnem zboru.

Iz Maribora. V hotelu »Stadt Wien« se je vršil v nedeljo občni zbor mariborske podružnice c. kr. štal. kmetijske družbe. V odbor sta izvoljena tudi dva Slovenca; zastopstvo Slovencev v tej podružnici bi lahko bilo malo večje — in večje seveda tudi število slovenskih članov. Med mnogostevilnimi predlogi omejnimo onega glede živinozdravniškega vprašanja, ker se nonavljia sedaj zlasti po Srednjem in Zgornjem Štajerju po vseli kmetijskih podružnicah in okrajnih zastopih. Predlog zahteva, naj bi bili za uradne živinozdravnik je absolutni dunajske živinozdravniške visoke šole, za zdravljenje živali pa bi se naj porabili cenejše računaioči absolutni srednjih živinozdravniških šol, katere bi se naj ustanovilo po vseh deželah in bi se sprejemali vanje absolutirani nižjegimnaziji ali nižjereali. Ta zahteva je med živinorejci zelo popularna in se ji je tudi občni zbor mariborske podružnice c. kr. štal. kmetijske družbe pridružil. Zaradi kurioznosti še omenjamo Girstmayerjev predlog, naj bi se vpelale po šolah in sodiščih zopet stroge kazni s palico. O njem na predsednik dr. Tausch ni dal glasovati.

Ptuj. Dne 23. t. m. vprizori novo ustanovljena podružnica dramatičnega društva mariborskega v Litiji »Narodnem domu« v Ptuju igro »Njen korporal« pri znižanih cenah prostorov. Začetek ob polu 4. popoldne. Slavno občinstvo prosi se za mnogobrojen obisk ter obenem opozori na to, da se bodo pod vodstvom novega društva vršile vse predstave točno ob določenih uri.

Zenska in akademična podružnica C. M. D. v Gradcu priredita v nedeljo, dne 23. svečana ob 8. zvečer družinski večer z zelo zabavnim sporedom v dvorani pri Lieblu v I. nadstropju na korist družbe sv. Cirila in Metoda. Darovi se hvaležno sprejemajo. Vstopnina ni.

Drobne novice. Iz Maribora. Cesar je odpustil 11 kaznjencem tukajšnje kaznilnice ostanek kazni. — Iz Trbovlj poročajo: V Retlju je zažgal 13. t. m. delavec Novak za šalo travo na ondotnem rudniškem travniku. Suha, nepokošana trava se je naglo vnela in zgorela na skoraj ha veliki plošči. Nekateri hiše so bile v nevarnosti in moralo se je s 40 delavci nastopiti, da se je ogenj zatrl. Novak se bo za to šalo zagovarjal pred sodnijo. — V Št. Jurju ob Taboru so bili pri občinskih volit-

kakor me dozdaj še nihče ni, dasi sem vtihotapil že... he - he!« Sodnik je razumel to prikrito ironijo, pa se je naredil, kakor bi jo bil preslišal. — Dal je skozi ob cesti poizvedovati, če se je res žena sama vozila s sinom na praznem vozu in če ni imela morda vendarle na vozu kakega zaboja ali kaj podobnega.

Vsi prebivalci občestnih liš so soglasno potrdili, da se je peljala dotični dan Boštjanova žena s svojim komaj 13 let starih sinom na popolnoma praznem vozu domov. Z eno besedo: vsa poizvedovanja so končala s popolnim neuspehom.

Vendar pa pokliče preiskovalni sodnik še enkrat Boštjana in ga srdito nahuji takoj pri vstopu: »No, ali boste zdaj še tajili, zdaj pa že vemo vse?« Če pa vse vedo, pa ne bo treba mene nič vprašati, potem sem pa opravil, kaj ne, gospod preiskovalni sodnik,« je mirno odvrnil Boštjan in se pri tem blaženo smehljaj. Sodnik pa tudi mirno in resno pravi: »Po našem kazenskem zakonu je velika in izdatna olajševalna okolščina, če prizna hudodelec svoj zločin sam od sebe in skesano, predno vé za gotovo, že so mu na sledu ali ne. Zato vas vprašam, ali ste krivi tihotapstva oziroma tatvine preiščev ali ne.« Boštjan je rekel, da o vsem tem nič ne ve in da je popolnoma nedolžen. Kakor razžaljen je pristavil: »Jaz bom tožil orožnike in vsakega, ki bo trdil, da sem jaz storilec, radi

žaljenja časti.« »No, potem ste pa za danes opravili in lahko greste k odvetniku, da vam napravi tožbo zaradi žaljene tihotapske časti. Pa nikar ne mislite, da mi nič ne vemo,« ga je odslovil sodnik.

Čez teden dni je bil Boštjan zopet klican k sodniku, ki mu je predočil, da je odšel z ženitovanja že pred tistim časom, ko so bili potem ukradeni preišči iz občinskega hleva. Boštjan je zatrjeval, da je bil na ženitovanju do trdne noči. Na sodnikovo vprašanje, če ima priče za to, je navedel par svatov in priznal, da so ti vsi njegovi sorodniki. »Dobro,« je rekel sodnik, zaslíhal bom te priče in — kaj sem že hotel reči — no ko sva že pri tem, povejte in naštetje mi natanko vse sorodnike svoje in vaše žene.« Sodnik je nastavlil s tem Boštjanu past. Mislil je namreč, da mora imeti Boštjan ali pa je moral imeti vzete preišče vsaj prvo noč pri kakem sorodniku spravljene, ker jih ni imel doma in bi tujcu takih stvari ne zaupal. Vedel pa je sodnik tudi, da bo naštel vse sorodnike, le tistega bo izpustil, pri katerem ima ali je imel preišče spravljene.

Boštjan je naštel 32 sorodnikov in je rabil za to pol ure, kajti našteval jih je oprezno. Ko je naštel Boštjan po njegovem zatrdilu vse sorodnike, mu je naznanil sodnik sklep, da bo ostal v zaporu, ker je vedoma zamolčal enega sorodnika ter je pridržal Boštjana v zaporu, pa ne za to,

ker je menda zamolčal kakega sorodnika, marveč zato, da bi ne mešal zunaj štrene in bi ne poučil prizadetih sorodnikov, kako naj govorijo.

Sodnik je dal seznamek vseh sorodnikov različnih orožniškim postajam z naročilom, naj gredo k vsakemu sorodniku posebej in naj zahtevajo, da naštetje natančno vse sorodnike. Vseh od Boštjana navedenih 32 sorodnikov je navedlo tudi vseh 31 sorodnikov, kot 32. pa Boštjana — in kot 33. sorodnika nekega Gozdača pri Sv. Heleni. Tega je Boštjan zamolčal in tu je moral biti ključ zagonetki.

Da okrajša preiskavo in zapor, da privedi Boštjana iz zapura in mu naravnost pove, toda splošno, ker ni vedel, ali je imel preišče pri Gozdaču samo nekaj časa ali jih še ima tam: »Vi ste gnali preišče iz občinskega hleva naravnost k Gozdaču k Sv. Heleni, ali ni tako?«

Kakor blisk je ošvignil sodnika s svojimi malimi očmi, za hipec je postal rdeč, potem pa se je zasmejal in rekel: »Naj mi to dokažejo!«

Odvledli so Boštjana nazaj v zapor, sodnik pa je povabil Gozdača za pričo. Ko je čez nekaj dni prišel, je prizgal sodnik dve sveči ob razpelo, posadil Gozdača na stol pred razpelom in mu povedal, da bo moral priseči nazadnje.

Na sodnikovo vprašanje je brez obotavljanja povedal Gozdač, ki je

tudi sicer poštenjak, da je prav tisti večer, ko so bili ukradeni preišči iz občinskega hleva, potrkal nekdo na njegovo okno, ko je bil z družino ravno pri večerji. Na vprašanje, kdo da je, je bilo nekaj časa vse tiho, potem pa se je krkanje ponovilo. Gozdač je šel gledat iz hiše, kdo da je in videl zunaj Boštjana, ki je imel pri sebi 4 lisaste »japonce«. Rekel je, da je žejen in prosil Gozdača, naj mu da kaj piti. Šla sta v klet, kjer je dobil Boštjan jabolčnika in žganja. V kleti je vprašal Gozdača, če bi hotel spraviti v svojem svinjaku tiste 4 preišče, ki jih je bil prignal s seboj. Ni povedal, odkod in kam jih žene, toda Gozdač preiščev ni hotel sprejeti pod svojo streho, ker je poznal Boštjana kot tihotapca in si je takoj mislil, da so prasci vtihotapljeni.

Ko si je Boštjan utešil žejo, je gnal prasce proti vrhu Gorjancev.

To Gozdačevo izpovedbo je dal sodnik zapisati in podpisati po Gozdaču, ki ga je preje zaprsegel. Rekel je Gozdaču, naj malo počaka, in dal privedi Boštjana. Nekaj časa ga je suval in lovil, toda Boštjan je trdil, da ne ve o vsem tem nič.

»No, če vi ne veste o tem nič, bom vam pa jaz natančno povedal, kako je bilo,« je rekel sodnik in mu na pamet ponovil Gozdačevo izpovedbo. Pač je prebledeval Boštjan in zopet rdel, toda priznati ni hotel še nič in je rekel nazadnje: »To oni kar tako mislijo, ker sem zadnjič po-

zabil navesti sorodnika Gozdača: zelo »kšajt« so, ampak mene ne bojo ujeli — ker nisem kriv.«

Nazadnje mu pove sodnik, da je tako pričal Gozdač, toda Boštjan se še ni udal, češ: to ni res, oni me le lovijo, da bi se jaz udal. Sodnik mu pokaže potem zapisnik z Gozdačevim podpisom. Boštjan prebere ves zapisnik in ogleduje Gozdačev podpis s kritičnim ocesom od vseh strani, nazadnje pa se dolgo zamisli in pravi končno: »Podpis je čisto podoben, pa vendar ni Gozdačev; Gozdači ni pričal tako, to je past.« — Poklaci so Gozdača in mu ga oddaleč pokazali, toda Boštjan meni: »Gozdač je tisto-le, Gozdač, toda tako ni pričal, kakor je tu zapisano.« Šele ko mu je ponovil Gozdač svojo izpovedbo, se je Boštjan udal in priznal, da je on vtihotapil te pujske v družbi svojega brata Lenarta in jih tudi z Lenartovo pomočjo odgnal od Gozdača čez vrh Gorjancev na Vlaško v neko ograjo, kamor seganjajo vlaški pastirji ponoči med poletno pašo svojo živino. — Odvedli so Boštjana v zapor, drugi dan pa so prignali orožniki z gonjači iz te ograje vse 4 odvedene pujske.

Boštjan in Lenart sta bila obsojena, pa ne hudo, ker so bili preišči, dasi konfiscirani, njuna last in jih torej iz hleva na Kreti nista ukradilpač pa iz Hrvaškega vtihotapila.

vah zopet izvoljeni v I. razredu naprednjaki, v drugem in tretjem pa klerikalci. — Avtomobilni promet v zgornji Savinjski dolini. Ljubenski občinski zastop je prepovedal vožnjo z avtomobili po cestah v občini Ljubno. Politična oblast je pa to prepoved, v kolikor se tiče okrajne ceste, razveljavila in tako je sedaj za avtomobiliste zopet pot do Solčave prosta. — Iz Celja. Porotno sodišče je obsodilo požigalca Šlošerija od Nove cerkve na šest let težke ječe in rudarja Ignaca Gričnika iz konjuškega okraja zaradi uboja na 4 leta težke ječe. — V Gaberju pri Celju je padel pri montiranju elektrike monter Jakob Škorjanc z lestve 10 m globoko na tla in si je zlomil hrbtenico.

Roroško.

Velika tatvina. Gostilničarki Elizabeti Rainerjevi iz beljaške okolice je ukradel neki neznanec raz potni voz ročno torbico, v kateri je imela hranilno knjižico beljaške hranilnice z vlogo 8000 K.

Maskiran ropar. Na Kamnu ob Osojskem jezeru je vlomil sredi popoldneva v hišo 70letnega kmeta Brantstätterja maskiran človek, ki je kmeta napadel in ga hotel pobiti. Toda že po prvem udarcu se je starec lotil napadalca, vnel se je med njima boj, ki se je končal s tem, da je ropar pobegnil. Med pretepom je izgubil tudi masko in kmet ga je spoznal. Bil je neki drvar Ivan Pečnik. Drugi dan so ga aretirali orožniki in v nekem bližnjem gozdu.

Ponesrečeni sankaci. Pri Sv. Lenu so se ponesrečili pri sankanju sestri 11- in 6letna Kóplova in njihova sestrična. Starejša sestra si je zlomila roko in je dobila težke notranje poškodbe, mlajša si je zlomila več reber, sestrična pa obe roki.

Primorsko.

Iz Cerkaa. Pretečeno leto so se vršile v Cerknem občinske volitve. V tretjem in v drugem razredu so zmagali klerikalci; v prvem razredu so imeli klerikalci samo tri starešine, 7 pa liberalci. Ta izvolitev pa takratnemu županu Kosmaču ni bila po volji, dasi bi bil gotovo zopet izvoljen županom s 23 glasovi. Toda zbal se je sedmih liberalcev tako, da je napravil priziv na c. kr. namestništvo v Trstu za prvi razred. Tam so mu tudi ugodili in razpisali nove volitve za prvi razred, katere je pa vodil gosp. komisar okrajnega glavarstva v Tolminu. Pri teh volitvah je prišlo pet starešin klerikalnih in pet liberalnih v starešinstvo, v katerem je torej 25 klerikalcev in 5 liberalcev. Na dan volitve v prvem razredu je županov (Kosmačev) tajnik pravil v neki gostilni, da je prav, da se je malo pomešalo, da bodo sedaj malo pregledali občinsko blagajno, kjer primanjkuje 8000 kron. In res, dan volitve župana je stvar v toliko izpremenil, da je 19 starešina volilo za novega župana gosp. I. Eržena, kateri je bil tudi izvoljen, enajst, nož je pa še vedno volilo Kosmača (sedaj bi ga gotovo ne več). Novemu županu je bila prva stvar ureditev občinskih računov. Naprosili so gosp. A. Kalina, deželnega računarja iz Gorice, da izvrši to delo. Po enomesečnem pregledovanju računov tako velikega županstva in za vso Kosmačevo dobro, 12 let, se je pokazalo, da je res, kar je tajnik govoril v meglenih dneh (tako je pisal »Primorski List« na odgovor »Novega Časa«). V drugi starešinski seji novoizvoljenega starešinstva, se mu je odpustilo 1055 K. — Lep dar za tako vzorno gospodarstvo. Ako bi jih ne bil mogel sam plačati, naj bi jih bili pa plačali njegovi kimavci, ki so sedeli in spali v takratnem starešinstvu. Danes dolžuje še občini debelo 3000 K, katere bo gotovo plačal o sv. Nikolji. Tako je bilo do sedaj klerikalno gospodarstvo na Cerkljanskem. In še danes zavzema ta Kosmač tako častna in mastna mesta, kakor deželni poslanec, načelnik cestnega odbora (je gotovo tudi v redu). Načelnik v resnici slavne klerikalne posojilnice, iz katere je pri zadnjem občnem zboru vrge štiri najboljši posestniki in najboljše odbornike in jih nadomestil s takimi, da niti svojega imena ne znajo podpisati. Bili so vsi izbacjeni, odborniki klerikalci, a on je trobil svojimi backom-članom, da bodo liberalci posojilnico vzeli, ako jih ne vržejo iz odbora. To pa je vprizoril samo za to, ker niso njega volili v starešinstvo, kajti domnevali so, da ni v občinski blagajni vse v redu. Tako je bilo do sedaj občinsko klerikalno gospodarstvo v Cerknem skozi 12 let. Kaj reče k temu »Slovenec«? Kaj reče: liberalci je bil? Kaj pravi dr. Knavs, saj je tudi on odbornik v klerikalne posojilnice? Kaj poredi Anton Gregorčič, v cigar klubu »a poslanec? Najbolje je, da vsi

saj smo vedeli, kako je delal liberalni Kosmač.

Dopolnilna deželnozborna volitev za izpraznjeni mandat dr. Avgustina Plošca v Pulju, ki je mandat odložil se vrši dne 18. majnika, eventualna nadomestna volitev pa dne 25. majnika.

Tržaški občinski svet se je v zadnji seji spomnil pokojnega goriškega deželnega glavarja, za katerem žaluje posebno seveda tudi tržaški Italijani, nato je dovolil društvu za ženski patronat letno podporo v znesku 6000 kron za tekoče leto in rešil nato pokrite proračuna za redne izdatke. Pokritje izrednih izdatkov pride na dnevni red prihodnje seje.

Protest proti obligatoričnemu vpogledu v trgovske knjige. Zveza primorskih industrijcev v Trstu je poslala vsem članom finančnega oddelka okrožnico v kateri odločno protestira proti uvedbi obligatoričnega vpogleda v trgovske knjige od strani davčne oblasti. V zadnji seji se je Zveza o tej čudni novotariji posvetovala in dognala, da bi ta uvedba silno škodovala trgovcem in obrtnikom in bi naravnost zajezila napredok na obrtnem, trgovskem in gospodarskem polju. Naše narodno gospodarstvo, ki že toliko trpi vsled neprestane politične krize, bi se moralo varovati, ne pa zatirati s takimi zakoni, ki so izrodek začasne državne finančne krize.

Zopet Albanci. Vsled prizadevanja nemške politike, ki je odela biveše albanse volkove z ovčjimi kožuhji so se zbrali, kakor poročajo iz Zadra, zastopniki albarskih kolonij (?) v Dalmaciji in so poslali šestim zunanjim ministrom na londonški konferenci veleposlanikov udeleženi vesilil protest, v katerem prošijo, da bi se Evropa malo bolj zanimala za »plemeniti in hraber narod Albanec« in bi ustavila nadaljno prodiranje vsiljivih sosedov v božanstvene gaje in naselbine albarske. Namen je prozoren in pametni politiki, ki vozijo evropski politični voz si bodo gotovo dobro premislili, predno ga bodo zavozili v kolesnine, ki peljejo v Albanijo.

Prvo letošnje porotno zasedanje pri dež. sodišču v Trstu se otvori v ponedeljek 3. marca. Porotniki so že izžrebani.

Smrt na železniškem tiru. Na državnem kolodvoru v Trstu je povozil osebnii vlak iz Gorice 27letnega zavirača Andreja Kocha iz beljaške okolice. Koch je hotel preskočiti tir pred vlakom, pri tem pa je padel in stroji mu je odtrgal obe nogi in ga poškodoval na glavi. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je kmalu umrl.

Pobegli cerkven ropar zopet prijet. Pred nekaj meseci so aretirali predrznega in nevarnega cerkvenega roparja, bivšega cirkuškega artista, Franca Werdova. Izvršil je več predrznih cerkvenih vlomov na Notranjskem na Kranjskem. Posrečilo pa se mu je, da je pobegnil iz sodnih zaporov okrajnega sodišča v Logatcu. Dolgo so ga iskali zaman. V soboto pa so ga aretirali v Kopru in sicer v cerkvi San Basso, ravno ko je hotel oropati veliki oltar. Pri njem so našli veliko vlotnilnega orodja najnovejšega sitsema. Po končanem kazenskem postopanju v Kopru, bodo poslale oblasti Werdova deželnemu sodišču v Ljubljani.

Dnevne vesti.

Pravičnost kranjskega deželnega odbora. Celemu svetu je že znano, kako pristransko je deželni odbor podelil učiteljstvu draginjske doklade. Tu navedemo nekaj primerov, ki so nam znani. V Kamniku so dobili vsi Slomškarji in Slomškarice 20% in 25% draginjske doklade. Učitelj Štefančič, kot najstarejši, pa samo 15%. V Tuhinju je učiteljica Slomškarica G. Ona ima sama znatno premoženje. Doklade je dobila 20%. V Zalogu pri Komendi in v Jaršah pa službujeja učiteljici P. in J., ki imata pri sebi vsaka svojo mater, za katero skrbita. Teh dveh učiteljic ni v seznamu, kjer so vsi tisti srečni, ki so dobili doklade. V Zagorju je učiteljica J. vneta Slomškarica, pravijo, da ima 50.000 K premoženja, ki je dobila 25% doklade, ravno v tistem Zagorju je pa več učiteljev, ki niso dobili vinarja doklade, dasiravno jo potrebujejo. V Moravčah je starejša učiteljica Š., ki je v I. plač. razredu, dobiva stanarino mesečno 8 K in je dobila 20% doklade. Ravno v tistem kraju sta pa dve učiteljici, ki sta bili popolnoma prezrti, čeravno je ena prav zelo bolna. V Čemšeniku je učiteljica G., ki je dobila 25% doklade, poleg tega ima neko ustanovo v znesku 240 K, prosto stanovanje in vodstveno doklado 80 K letno. Ravno na tisti šoli službuje učitelj, ki ima mesečne plače 66 K brez vsakega drugega zaslužka. V St. Vidu pri Zatičini je učiteljica P., ki ima soproga nadučitelja, pa je dobila 20% doklade. V Zg. Šiški je učiteljica B. istotako žena

nadučitelja, oba sta v I. plačilnem razredu, pa je dobila 10% doklade, na Jesenicah in v Kropi sta istotako dobili učiteljici S. in P., ženi učiteljev, draginjsko doklado po 20% in 10%. Katerik Smrekar v Ljubljani, znan po svojih kupčijah z graščinami in veleposestvi, je dobil 25% doklado, istotako je dobilo 8 frančiškanov v Novem mestu in 5 drugih duhovnikov v Ljubljani doklade po 25%, dočim je veliko število učiteljev in učiteljic, ki so nastavljeni po krajih, kjer je dobiti vse le za visok denar, bilo popolnoma prezrtih. Kakor čujemo, bode napredno učiteljstvo napravilo spomenico o teh škandaloznih razmerah in jo poslalo državnim zbornicim, gosposki zbornici in potom brošure v nemškem jeziku vsem učiteljskim in drugim javnim društvom. To bode zopet »lepo perlo« naše klerikalne stranke, ki se bode pralo v javnosti!

Kočeovski narodni otok. Viljem Heinz, uradnik »Südmarken«, je v decemberski številki lista »Der getreue Eckhardt« priobčil obširno razpravo o kočevskem otokju in o narodnem in gospodarskem napredovanju Kočevcev ter o narodnem nazadovanju Slovencev. O tem spisu je priobčil »Slovenec« kratek izvod ter inu dodal nekaj števil in nekaj pritožb. Podpišemo vse, kar je zapisal, pripominjamo pa sledeče: Klerikalci imajo vso moč v deželnem zboru, v deželnem odboru in v deželnem šolskem svetu, že več je kakor dvalset let, kar se je sprožila zahteva, ustanoviti v Kočevju slovensko šolo — pa je še do danes ni! S tem je dovolj povedano!

Hinavci klerikalci pozivljajo slovenske juriste, da delajo Nemci, zlasti v Mariboru, na to, kako izriniti iz sodnih dvoran še tisto trohico slovensčine, ki nam je tuji uradniki še niso odjedli. Ne dvomimo, da bodo narodni juristi v polni meri storili svojo dolžnost, samo žal, da ne smej računati na pomoč klerikalcev. Znano je, kako so že v prejšnjih letih vzlic dogovorom slovenskih advokotov gotovi slov. klerikalci pošiljali v Gradec nemške prizive. Sicer pa je to umljivo, če se pomisli, da so klerikalci spraviili v Ljubljano Elsnerja, ki preganja in trebi slovensko uradovanje in da se klerikalci še ganili niso, ko je ta Elsner celo prepovedal uradništvu govoriti na sodišču med seboj v uradnih zadevah slovenski. Jezikovne razmere, ki jih je ustvaril Elsner, so sramota in ponižanje za vsakega Slovenca, ki ima količkaj časti v sebi, a mogoče je to bilo le po »zaslugi« klerikalcev.

Nemčija, Avstrija pa Balkan. Ugledna angleška smotra »Review of Reviews«, ki smo jo že citirali v našem listu, piše o vlogi, ki jo igra Nemčija nasproti Avstriji z ozirom na balkanske dogodke, to - le: »Za nobeno vevlesilo ni bil poraz Turčije tako težak udarec, kakor za Nemčijo. Ni tu samo čustvo, da so stavili denar na napačnega konja, in sicer celo na tistega, ki so ga sami izvežbali, marveč tudi posledice so naravnost usodepolne. Danes se nahaja Nemčija v Evropi popolnoma izolirana. Obnovitev trozveze pač v Berlinu sami smatrajo za samopreparo. Balkanska zveza je zaloputnila vrata v lice nemškemu prodiranju v Malo Azijo in Nemčija nima več v rokah ključa, ki bi ji odprl vrata. Interesi Italije so bližji balkanskim zavezniškom, kakor pa Avstriji, za katere politiko in metodo se pač odkritosrčno ne more navduševati noben res naroden Italijan. Avstrija sama, a tega nihče bolj ne ve, kakor cesar Viljem, je ničla. Vsa težina Nemčije je torej sedaj vržena na tehtnico miru in storilo se je vse, kar je bilo mogoče, da Avstrija opusti blazno agresivno akcijo proti Balkanski zvezi. Grenko je, se odredi politiki »Dranga nach Osten«, a še desetkrat bolj grenko bi bilo videti zaveznika, kako izkrvavi na bojišču. In to je pogibeli sedanjega časa. Gonjena od svojega oholega ponosa, je prišla Avstrija tako daleč s svojimi grožnjami in izjavami glede na Srbijo, da je težko uvideti, kako se bo mogla iz situacije, ki jo je sama ustvarila, izvleči in ostati živa. Ne moremo trditi, da bi bil nemški kancelar ščoval Avstrijo, ko je rekel, da ji bo Nemčija prihitela na pomoč, »kadar zagrozi nevarnost njenemu obstanku«. Sprejeti pomoč pod tako izpovedjo neuspeha, je pač nemogoče misliti ...«

O politiki Italije piše angleški list »Review of Reviews« med drugim: »Lastni interesi silijo Italijo na to, da stopi v čim najtesnejše stike z balkanskimi Slovani. Temeljiti italijansko politiko na prijateljstvo z Avstrijo, bi pomenjalo toliko, kakor graditi hišo na pesek, saj bi se s tem nasprotovalo narodni tradiciji in narodnemu čustvu. Prav isto velja obratno tudi glede razmerja Avstrije k Italiji. Italija naj se spominja Mazzinijevih besed: »Slovenski narodi bodo zagospodovali nad Turčijo in turško carstvo je brez dvoma obsojeno, da razpade še preje kakor obdonavska mo-

narhija. Toda razpad ene države, bo znak približajočega razpada druge, ako se le-ta pravočasno ne poboliša.« — Tako je prorokoval Mazzini pred desetletji. Njegovo preročanstvo glede Turčije se je izpolnilo, ali se naj uresniči njegove besede tudi glede Avstrije? Res, avstrijski državnikovi so v preteklosti mnogo grešili in so storili vse, da privedo državni čolnček na rob zijajočega prepada, toda v zadnjem času so se razmere jele spreminjati in državna politika skuša kreniti na nova, boljša veta. Zdi se, da se povsodi pojavlja evolucija k boljšemu, zato smo prepričani, da se Mazzinijevo proročanje v svojem drugem delu ne bo uresničilo. Zdi se, da so že na potu časi, ko bo Avstrija zatočišče pravice, druga Švica, država, kjer bo vladal naroden in verski mir, zadovoljnost in splošno blagostanje.

O albanskem kongresu, ki se vrši, kakor je znano, dne 1. marca t. l. v Trstu, pravijo, da ga pravzaprav sklicuje naše ministristvo zunanjih del. Glavno vlogo pri tem kongresu baje igra za kulismi neki dr. Pekmesli, ki je nastavljen pri tem ministristvu. Dr. Pekmesli je sedaj Albanec, svoje dni pa se je pisal za Pekmezova ali Pekmeziča, to je bilo v tistih časih, ko je bival v Sofiji in v Belgradu, nemara prav v isti lastnosti, kakor sedaj na Dunaju. Mož je doma nekje iz okolice Ohride v Makedoniji. Ko je bil filozof na Dunaju, je mnogo občeval s slovenskimi dijaki, zato se ga bo marsikateri Slovenec še dobro spominjal. Ze takrat je bil v zvezi z ministristvom zunanjih del, ki mu je kot Albanu dalo nalogo, naj spiše slovnico albarskega jezika. Ne vemo, v koliko je bil Pekmesli za to delo strokovno usposobljen, samo to je nam znano, da je to slovnico faktično spisal naš učeni slovenski rojak Nachtigall in da je ta slovnica nato izšla — dogovorno ali nedogovorno, tega ne vemo — pod Pekmeslijevim imenom. Ta dr. Pekmesli je sedaj nemara duša albarskih akcij v ministristvu zunanjih del.

Malo odgovora! Gosp. Anton Kristan se v »Zarji« precej surovo zaganja v dopisnika iz Spodnje Šiške. Mi razumemo jezo, ki navdaja gosp. Antona Kristana, ker ni dosegel na svojem ponedeljkovem shodu onega efekta, ki ga je pričakoval. In menda ga bo še bolj jezilo, če mu povemo, da za inkorporacijo Spodnje Šiške niso delavci prav nič navdušeni, pač pa nekateri oduševljeni — hišni posestniki, ki upajo iz tega kovati kapital.

Odlučba o članstvu »Glavne posojilnice«, o kateri se poroča v 41 št. »Slov. Naroda«. Razzodba je resnična. Med razlogi se navaja, da je bil dotični tožnik kot zadržni član v registru črtan in da likvidacijski odbor ni bil upravičen razveljaviti enostransko tako izvršenega izstopa s tem, da je tako izstopivšega zopet vpisal v register članov. Ker se s tem likv. odboru očita, da je samovoljno že izstopivše in črtane člane zopet vpisoval v register, kar bi se moralo grajati, konstatujem, da likvidacijski odbor ni nikogar vpisal v zadržni register in da na njem splchni pičice ni spremenil. Odbor je ugovarjal, da ustmena odpoved in izplačilo deleža nista veljavna, ker zahtevajo pravila pismeno odpoved. Ker je pri »Glavni« več takih slučajev in je pravno vprašanje tudi med juristi sporno, je hotel ineti odbor načelno razzodbo vrhovnega sodišča, da se ve ravnati tudi v drugih slučajih. Prva instanca je tožbo zavrnila, druga in tretja sta ji ugodili.

Likvidator.

Razstava umetniških dobikov loterije, ki jo priredi »Splošno slovensko žensko društvo« v prid slovenskim upodablajočim umetnikom, se otvori nepreklicno v nedeljo, dne 23. februarja ob 10. dopoldne. To razstavo si lahko vsakdo ogleda brezplačno. Razstava bo obsegala 200 originalnih slik in kipov naših najboljših umetnikov. Red, ki se je določil za nadzorovalne dame, ostane neizpremenjen in naj blagovolijo priti v Jakopičev paviljon, kakor je bilo sklenjeno.

Predavanje s skioptičnimi slikami o balkanski vojni priredi v nedeljo, dne 23. februarja »Napredno gospodarsko in prosvetno društvo za Krakovo in Trnovo« v gostilniških prostorih gosp. M. Sokliča. Pred konjušnico. Začetek ob 4. popoldne. — Vstopnina prosta.

Zdravniki na Kranjskem. »Ärztliches Jahrbuch« Emilia Fuhrmana poroča, da se je v Ljubljani število zdravnikov pomnožilo, in sicer je poskočilo za 83%. Zdravnikov je sedaj v Ljubljani 60, to je 14:1 na 10.000 prebivalcev, dočim jih je bilo predidno leto 130 na 10.000 prebivalcev. Na deželi je število zdravnikov ostalo enako lansnemu. Upoštevati je treba, da je Kranjska relativno najmanj preskrbljena z zdravniki; na 10.000 prebivalcev pride 1:22 zdravnikov. Omeniti je vredno, da ima Ljubljana z 42.668 prebivalci

zdej več zdravnikov kakor cela dežela s 485.725 prebivalci.

Preizkušnje za pomočnike. Obrtne kroge opozarjamo na danes objavljeni razzglas obrtno - oblastvene komisije za pomočniške preizkušnje v Ljubljani, katera naznanja roke preizkušeni v tekočem letu.

Zanimiva najnovejša odlučba o oduštvu. Kasacijski dvor je izdal odlučbo z dne 8. maja 1912 opr. štev. Kr V 1077/12, ki vsebuje jako zanimiva vprašanja o oduštvu s strani funkcionarjev kake zadrge se tičača načela in določila. S to odlučbo se je končno vendar le enkrat poseglo v serševano gnezdo in pokazalo pravo pot, kako je postopati proti takim zadrugam, posebno denarnim zadrugam, ki grešeč na svoja zvijačna in naravnost oduška pravila pri belem dnevu in pred očmi sodnih in drugih oblasti uganjajo nemoteno najgrša odušstva, a se na ugovor odušstva prav komodno skrivajo za svojia, oblastveno potrjena pravila, kjer žalihob najdejo tudi vedno zaščito na veliko škodo onih žrtev, ki so jim v svoji stiski padle v njihove grabežljive krepmlje. Ne da bi imenovali kako določeno ime takih oduških zadrug, hočemo s tem v svrhu prepotrebne razzširitve v zgoraj navedeni najvišji odlučbi izraženih načel in določil, ta določila in načela tu navesti, da se bodo mogle istih prizadete žrtve vsaj v bodočih slučajih posluževati v svojo obrambo. Določila in načela, katere najdemo v gorenji najvišji odlučbi, so pa sledeča: Sklicevanje na pravila take zadrge, ki se peča z oduškimi opravili, ne more upravičiti funkcionarjev te zadrge. Od jemalca kredita nudi inmovinskih dobiček lahko obstoji tudi v postranski dajatvah (v vpisninah, mešetariji v prid posredovalcev, ki jih je nastavil dajatelj kredita, v plačevanju zadržnih opravil onih deležev itd.). Popolnoma zadostna je abstraktna sposobnost opravila, da more provzročiti ali pospešiti gospodarsko pogubo jemalca kredita. Tudi pri posojilih za produktivne svrhe ni nepogojno izključeno odušstvo, ako ni lukrativna narava opravila nedvomna; te lastnosti pa nima opravilo, če se vzame posojilo, da bi se plačal dolg, da bi se poslalo sina v Ameriko, da bi se šlo hčeri premoženju odgovarjajočo doto ali če se napravi take izdatke, ki so potrebni za vzdrževanje gospodarstva (n. pr. za koristno živino). V vseh teh slučajih ni izključena stiska jemalca kredita. Neizkušnost je pa že tedaj podana, ako jemalec kredita ni vedel za možnost, da si more denar ceneje preskrbeti. Slabosti razuma ni smatrati za kako duševno bolezen, temveč le za nekaj nedostatek kupčijske preudarnosti, ki ovira jemalca kredita, da ne more uvideti pogubonosnosti zadevnega opravila. To so določila in načela, ki so izražena v zgoraj navedeni najvišji razzodbi. Res je sicer, da so zelo ostra, vendar so pa tudi zelo koristna in zdrava in bi bilo le želiti, da bi se ravnala naša kazenska sodišča brezobzirno po njih tedaj, kadar imajo nastopiti proti oduškim zadrugam.

Popravek. V včerajšnji notici »O slovaških patriotih« se mora stavek »... citiramo »Tagespost« in Nemcem v odgovor in ravnanje izjavljanja dalmatinskega poslanca Lapisa« pravilno glasiati tako - le: »citiramo ... izjavljanje dalmatinskega poslanca Lupisa«. — V notici »Klerikalni škodljivci Ljubljane« se mora stavek »Klerikalci so namreč interesi in koristi ljubljanskega mesta tako zelo prirasli k srcu, da brez ugovora trde, da dežela izžema Ljubljano ...« glasiati tako - le: »Klerikalci so namreč interesi in koristi ljubljanskega mesta tako zelo prirasli k srcu, da brez ugovora trpé, da dežela izžema Ljubljano ...«

Umrla je v Novem mestu gospa Avgusta Kuder roj. Mayer, soproga c. kr. sodnika gospoda Antona Kudra, stara šele 36 let. Pokojnica, kateri je pred tremi tedni umrla mati, je bila ljubezniva gospa in vzorna mati. Blag ji spomin!

Pomanjkljivosti novomeškega gimnazijskega posloppja. Iz Novega mesta se nam piše: Naša nova gimnazija je res impozantno in moderno posloppje. Njena zunanost je lepa in tudi njeni notranjosti ni oporeke. Pa je že tako na svetu, da ima vsaka stvar svoje napake. Tudi naša gimnazija jih ima. Prva napaka je ta, da se učne sobe slabo kurijo. Ko so postavljali peči, se je govorilo, da so najmoderneje, v resnici pa niso za nič. Kurilka, kateri je izročena skrb za peči, začne koj po polnoči kuriti in kuri potem ves ljubi dan, a toplota v sobah ne doseže več kakor kvečjemu 7° do 9° R. To peči se morajo na vsak način odstraniti. Druga napaka so stranišča. Ta so sicer tudi jako moderna, toda vodovod, ki naj odplavlja nabrane snovi, ne funkcionira. Posledice tega si je lahko predstavljati in jih z nosom vsak konstatira, kdor stopi v gimnazijo. Če je tako že zdaj v zimskem času, kaj bo šele v vročih poletnih dneh!

Škrilatica in davica razsajata po Gorenjskem zlasti v radovljiškem okraju, a — šola ni nobena zaprta. Kje so pa oblasti? Epidemijski zakoni so pač samo na papirju!

Iz Dragatuša: Slavno uredništvo »Slov. Naroda« v Ljubljani. Sklicujoč se na § 19. tisk. zakona z dne 17. decembra 1862 drž. zak. št. 6 ex 1863, zahtevam z ozirom na dopis, objavljen pod zaglavjem »Iz Dragatuša nam pišejo« v št. 38 Vašega lista, da sprejmete v zakonitem roku na istem mestu in z istimi črkami nastopni stvarni popravek: Ni res, da sem bil pričujoči pri oni seji, ko je bil dotični dragatuški občan sprejet v občino, res pa je, da nisem bil takrat pričujoči in torej tudi nisem mogel glasovati, ker nisem bil še nikoli, in tudi zdaj nisem občinski odbornik. — Dragatuš, dne 19. februarja 1913. Josip Novak, župnik.

Kinematograf »Ideal«. Danes priljubljeni specialni večer z umetniško italijansko dramo »Najdenec«, dalje naravnim posnetkom: »Bosanska vrhovna železnica«, komičnima slikama »Dobro mesto« in »Billy je zaljubljen«, ameriško dramo »Nepravi redar« ter komično učinkovitostjo »Janezek si privoščil dober dan«. — Jutri, v soboto živalska drama »Kralji gozdov« ter drama pustolovca »Nr. 482«.

Ogenj. Snoči ob pol 10. se je pokazal rdeči petelin v kozolcu posestnika Ivana Žitnika na Hauptmanci št. 2, kateri ga je stal pred tremi leti 1200 K. Pod kozolcem je bilo neka drv. šote in dva voza, v kozolcu pa okoli 60 stotov sena. Ogenj je čuval na Gradu naznanil z enim strelom, ki je alarmiral gasilce, kateri so bili z znano naglico na licu mesta, a žal niso mogli nesreče preprečiti, ker ni bilo vode. Kozolec je pogorel do tal in je bil Žitnik zavarovan pri banki »Slaviji« za 600 K. Kolikor se je dosedaj dalo dognati, je ogenj podtaknila neznan hudobna roka.

Aretacije. Mestna policija je zaradi prepovedanega povratka aretirala Franceta Fajdigo, roj. 1886. v Mekinah pri Kamniku in tjakaj pristojnega. Nadalje je bil aretiran Anton Kittler, roj. 1884. v Karlovcu, kateri je izgnan iz vseh kronovin avstrijske državne polovice. Zaradi preganjanja v policijskih listih sta bila aretirana Peter Beden, roj. 1880. v Trstu ter pristojen na Krtno, okraj Kamnik in Tomaž Krže, roj. 1884. leta v Praprotnem ter pristojen v Zabukovje v celjskem okraju. Vse so oddali pristojnemu sodišču.

V Ameriko se je hotel včeraj odpeljati Matija Dragovan iz Zgoranje Lovkvice pri Črnomlju. Ker je pa imel neke zapreke, ga je pred odhodom vlaka na južnem kolodvoru službojuči nadstraznik Večerina aretiral in je bil oddan pristojni oblasti.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 17 Hrvatov in 10 Slovencev, nazaj je pa prišlo 40 Makedoncev in Bolgarov. 60 Lahov se je odpeljalo v Budimpešto.

Izgubljeno in najdeno. Posestnik Ivan Pevec je izgubil zlat privešek z belim kammom, na katerem je bila vpadobljena šloveski glava. — Neki gospod je izgubil zlat gumb. — Mehoniški vajenec Ciril Križman je izgubil denarnico, v kateri je imel čez 7 K denarja. — Služkinja Frančiška Olupova je izgubila denarnico, v kateri je imela okoli 4 K denarja. — Karel Golob je našel denarnico z manjšo vsoto denarja. — Slikarski mojster Franc Klemenčič je našel srebrno žensko uro.

Društvena naznanila.

»Ženskega telovadnega društva« v Ljubljani 13. redni občni zbor se vrši dne 21. t. m. ob 5. popoldne v licejski telovadnici.

Pogrebno društvo »Marijina bratovščina« v Ljubljani ima prihodno nedeljo, dne 23. t. m. ob 10. dopoldne za svoje moške člane v Mestnem domu svoj redni občni zbor. Mnogobrojne udeležbe je tem bolj pričakovati, ker se bode vršila volitev društvenega načelnika za dobo treh let. Gotovo se bodo pa našli tudi člani, ki bodo med posameznimi nasveti v blagor društva lahko kaj koristnega nasvetovali.

»Sokol« v Krškem ima 24. t. m. izredni občni zbor. Na sporedu so volitve in ugotovitve razmerja odsekov do »Sokola«. Ker je zlasti ta točka jako pomembna, prosi odbor obile udeležbe.

»Akad. društvo slov. veterinarjev na Dunaju« priredi svoj IV. redni občni zbor v ponedeljek, dne 24. t. m. ob 8. uri zvečer v restavraciji »Siegel« III. Neulinggasse 28.

Klub slovenskih tehnikov v Pragi priredi 23. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih akad. društva »Adrije« na Kralj. Vinogradih klubovo sejo, na kateri nadaljuje g. Husein Ibrahim-pašić svoje predavanje: »O Bosni in Hercegovini«. Gostje vabljani.

Slovensko izobraževalno in podporno društvo na Reki ima svoj usta-

novni občni zbor v nedeljo, dne 9. marca ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih, Reka, via Municipio, nova hiša Ploech.

Prosveta.

Iz gledališke pisarne. Jutri v soboto (nepar - predstava) se ponovi Puccinijeva očarljiva opera »Madame Butterfly«, ki se je letos na našem odru dvakrat vprizorila z največjim uspehom. Naslovno vlogo poje topot gđc. Lowczyńska. — V nedeljo bosta dve predstavi: popoldan (začetek ob 3, konec ob 6) se izven abonementa, za lože par kot velika tujska predstava na izrečno željo prvič ponovi Birinskega živo dovtipna, humorja polna komedija iz ruskega revolucionarnega življenja »Vrtoglavci«, ki je ob svoji premijeri na prejšnji tork pri svoji nenavadni zabavnosti izredno ugajala in izzvala mnogo presrčnega smeha. Birinskega štejejo med najboljše moderne dramatika, njegove »Vrtoglavce« pa vprizarjajo po neštetihih odrih kot pravično komedijo prve vrste. — V nedeljo zvečer se ob izdatno znižanih cenah izven abonementa za lože nepar kot velika nedeljska ljudska predstava vprizori Offenbachova burleskna opereta »Orpheus v podzemlju«, ki se je spriču svoje prešerni komičnosti tudi pri nas tako priljubila, da je gledališče vedno napolnila. Začetek točno ob 7., konec krog polu 10 zvečer. Tako bo ta nedelja izključno posvečena veseli zabavi.

»Grof Luksemburški«, priljubljena Leharjeva opereta, se je tudi snoči z velikim uspehom pela pred razprodano hišo. Mnogočislana gosta g. Lj. Iličiča je občinstvo odlikovalo s frenetičnim aplavzom in mu poklonilo velik lorvorj venec s travki in narodnih barvah. — Gospod Bohuslav je hudo prehlajen, pa je snoči verdarle pel, samo, da je predstavo omogočil.

Razne stvari.

* Nesreča na morju. Iz Ceteja poročajo: Parnik »Oberon«, ki je bil na potu iz pristanišča St. Malo, se je v morju pri Ceteju ponesrečil. Osem oseb je utonilo.

* Doto svoje žene zašpekuliral. Z Dunaja poročajo: Generalni agent zavarovalne družbe »Viktoria«, Lichtenstein, je zašpekuliral vso doto svoje žene v znesku 300.000 K ter nato pobegnil z Dunaja.

* Posledica prepira med častnikom in dijaki. Iz Halleja poročajo: Neki stotnik tukajšnjega pešpolka je imel ponoči z dijaki oster prepir. Eden izmed dijakov ga je udaril. Stotnik je hotel potegniti sablo, toda dijaki so mu jo iztrgali in zlomili. Stotnik se je nato v svojem stanovanju ustrelil.

* Grozen umor na Dunaju. Z Dunaja poročajo: Včeraj popoldne je bil na Dunaju v tretjem okraju izvršen grozen zločin. Odsuščeni uradnik stavbine tvrdke Alfred in Oton Berger, Emil Altmann, je na cesti streljal na svoje tri šefe Otona, Riharda in Alfreda Bergerja. ko so šli iz pisarne. Oton Berger je bil težko ranjen na desnem sencu. Ko je prišla reševalna družba, je že umiral. Rihard Berger je bil tudi težko ranjen na desnem sencu. Alfreda Bergerja je zadelo krogla v tilnik. Reševalna družba je prepeljala vse tri v bolnišnico. Oton Berger je tam umrl. Morilec Altmann je 60 let star in je svak bratov Berger. Več let je bil knjigovodja pri svojih svakih, vendar pa je živel v vednem spirku z njimi. Pred poldrugim letom je moral izstopiti iz službe. Šel je v Budimpešto, kjer pa ni dobil službe. Od tam je pismeno prosil brate Berger, naj mu pošljejo nekaj denarja, da si more ustvariti eksistenco. Brate Berger pa niso ugodili njegovi želji. Pri zasliševanju je morilec izjavil, da je bilo njegovo sovraštvo do njegovih svakov vedno večje in da je končno sklenil, da jih umori. Pozno zvečer je umrl tudi drugi brat.

Telefonska in brzojavna poročila.

Vojna na Balkanu.

Situacija.

Dunaj, 21. februarja. Oncijozna poročila o situaciji naglašajo, da se bo današnja konferenca veleposlanikov bavila izključno z balkanskim vprašanjem. Dunajski oficijozni krogi še niso dobili uradnega potrdila, da sta Bolgarska in Romunska sprejeli posredovanje velesil.

Konferenca veleposlanikov.

London, 21. februarja. Na včeraj sklicana konferenca veleposlanikov se ni vršila. Tekom včerajšnjega dne so veleposlaniki posetili sira Edwarda Greyja. Praviijo, da je bila konferenca odpovedana, ker hočejo veleposlaniki počakati na romunski od-

govor na noto velesil. Poslamiška reunija bo jutri.

Albanija.

Belgrad, 21. februarja. Pasic je imel včeraj dolge konference s poslanikom Hartvigom in Pagetom glede določitve mej bodoče samostojne Albanije. Uspehi teh konferenc še niso znani.

Konzul Prochaska.

Dunaj, 21. februarja. »Südslavische Correspondenz« poroča, da je odpotoval znani avstrijski konzul na večtedenski dopust v Avstrijo in je prevzel njegove posle v Prizrenu začasno podkonzul v Skoplju Tibor Pöcel.

Pred Skadrom.

London, 21. februarja. S Cetinja poročajo, da onemogoča izredno slabo vreme operacije oblegavalne armade. Kralj in prestolonaslednik sta zbolela in odložila vrhovno poveljništvo.

Belgrad, 21. februarja. Listi poročajo, da bo prevzel poveljništvo nad oblegavalno armado general Bojanović.

Odrin.

Carigrad, 21. februarja. Turški listi poročajo, da so Bolgari prenehali obstreljevati Odrin in da hočejo počakati novih srbskih oblegavalnih topov.

Belgrad, 21. februarja. Poveljnik Odrina, Šukri paša, je definitivno odklonil zahtevo tujcev, da bi smeli zapustiti Odrin, pač pa hoče dovoliti, da se določi v mestu samem nevtralna cona.

Odlikovanje srbskih častnikov pred Odrinom od kralja Ferdinanda.

Belgrad, 21. februarja. Kralj Ferdinand je razdelil 418 zaslužnih častnih kolajm srbskim častnikom, ki so se odlikovali pred Odrinom.

Turško nasilstvo proti častnikarju.

Berlin, 21. februarja. »Vossische Ztg.« poroča, da so njenega vojnega poročevalca Turki v Galipoliju brez navedbe vzroka aretirali. Nemški poslanik v Carigradu je že posredoval pri turški vladi glede te aretacije.

Češki kmetje hočejo obdelati Bolgarom polja.

Brno, 21. februarja. Ukrajinski listi poročajo, da se je oglasilo mnogo čeških kmetov, ki so pripravljene obdelati Bolgarom, ki so še vedno na bojišču, polja.

Posredovanje velesil med Bolgarsko in Romunsko.

Petrograd, 21. februarja. Petrogradska brzojavna agencija javlja oficijozno, da sta tako Bolgarska kakor Romunska sprejeli predlog velesil za posredovanje.

Odločitev o bolgarsko - romunskem sporu.

Bukarešta, 21. februarja. Danes bo imel ministrski svet sejo, na kateri bo definitivno sklepal o bolgarsko - romunskem sporu.

Turška uprava v Čataldži.

Carigrad, 21. februarja. Uradno se poroča, da so turške oblasti zopet prevzele upravo v Čataldži. Krščansko prebivalstvo je zbežalo.

Vesti iz Epira.

Atene, 21. februarja. Ministrski predsednik Venizelos je odpotoval v glavno taborišče v Filipido, kjer bo imel sestanek s kraljevičem Konstantinom.

Atene, 21. februarja. Na Krfu v Prevezi in Arti je polno beguncev iz Albanije. Njih število znaša že nad 30.000.

Aretacije na polotoku Galipoliju.

Carigrad, 21. februarja. Turške oblasti so aretirale na polotoku Galipoliju 20 bolgarskih (?) kmetov, ki so na sumu, da so volnili za bolgarsko armado.

Ponesrečeno izkrcavanje.

Carigrad, 21. februarja. Več turških čet pod poveljstvom Enver bega je zopet poskusilo, da bi se izkrcale pri Sarkeju. Poskus se je ponesrečil.

Turške transakcije.

Carigrad, 21. februarja. Finančni minister se pogaja z nekim belgijskim finančnim konzorcijem, da naj kupi v sredini mesta velik stavbni kompleks ter plača za njega takoj 10 milijonov frankov.

Finančni odsek.

Dunaj, 21. februarja. Finančni odsek razpravlja danes o kazenskih določbah novega osebnodohodninskega davčnega zakona in o amnestiji za davčne prestopke in pregreške. Vlada je le za delno amnestijo z vzvratno veljavnostjo od 1. januarja 1913. Poročevalec dr. Lisst predlaga splošno amnestijo z veljavnostjo od 1. januarja 1910 naprej. Vlado zastopnik izjavi, da je v splošnem vlada tudi s tem zadovoljna, le slučajni, v katerih je postopanje pred prizivnim sodiščem, naj bodo izzeti.

Podžupan Porzer.

Dunaj, 21. februarja. Vlada je predlagala dunajskega podžupana

Porzerja za namestnika deželnega maršala na Nižjeavstrijskem.

Češko - nemška sprava.

Dunaj, 21. februarja. Vodstvo mladočeške stranke je razposlalo včeraj okrožnico glede obnovitve pravnih pogajanj, v kateri pravi, da bi bilo prenegljivo, če bi javnost predpisovala poslanecem njih nastop še predno so se odločili poklicani faktorji in predno je znana vsebina vladne predloge. Samo naravno je bilo, če češki zaupniki v tork vladni še niso definitivno odgovorili, marveč so samo vzeli izjavo vlade na znanje. Zaupniki bodo podali svojo izjavo šele, ko bodo zadevo temeljito razmotrili. Šele potem bo mogoče določiti nadaljni nastop. Do tedaj pa so vse kombinacije o koncu ali o nadaljevanju pravnih konferenc brezpredmetne.

Ogrska opozicija.

Budimpešta, 21. februarja. Zardi seje državnega zbora, ki se vrši v ponedeljek dopoldne, so se sestali včeraj dopoldne poslanci grof Andrassy, grof Apponyi, grof Zichy, Bela Földes in Ivan Toth na stanovanju Franca Kossutha, da določijo nastop opozicije. Sklepi konference so se predložili še včeraj posameznim strankam. Opozicija se bo udeležila ponedeljkove seje zbornice in onemogočila razprave.

Budimpešta, 21. februarja. Grof Mihael Karolyi, ki se je bil pred par dnevi odpeljal v Pariz, brzojavlja »Az Éstu«, da tudi on dolži ministrskega predsednika Lukacsja istega, kakor poslanec Dessy. Tudi on je pripravljen svojo trditve dokazati pred sodiščem.

Novi ogrski magnati.

Budimpešta, 21. februarja. Vlado je imenoval več novih članov magnatske zbornice. Med novo imenovanimi magnati sta tudi peštanski nadžupan Helta in bivši skupni finančni minister baron Burian.

Proti Lukacsu.

Budimpešta, 21. februarja. Opozicijski poslanci hočejo ovaditi več višjih ministerijskih uradnikov, ki so bili udeleženi pri Lukacsjevi aferi, zaradi defraudacije in nekoraktnega ravnanja z državnim denarjem. Opozicijski upajo, da spravijo na ta način zadevo vendar pred sodišče.

Generalna stavka na Ogrskem.

Budimpešta, 21. februarja. Magistrat je storil vse priprave, da more zavrniti socijalno - demokratično generalno stavko z zadostnimi živili. Policija bo skrbela za to, da se bodo živila prodajala nemoteno in da prodajalci ne bodo zviševali cen živilom.

Cuvaj.

Budimpešta, 21. februarja. Vest nekega budimpeštanskega lista, da bo imenovan hrvaški minister Geza Josipovic v kratkem za hrvaškega bana, je glasom zanesljivih informacij neresnična. Vest temelji na tem, da je prišla na zadnjem ministrskem svetu na Josipovičevo zahtevo na razgovor tudi rešitev hrvaškega vprašanja. Ministrski predsednik Lukacs je zastopal pri tem stališče, da mora ostati Cuvaj na svojem mestu, dokler ni rešena mednarodna kriza in volilna reforma na Ogrskem. Sploh ogrski vladni krogi ne mislijo na rešitev hrvaškega vprašanja.

Zagreb, 21. februarja. Kraljevi komisar Cuvaj se je mudil te dni 24 ur v Zagrebu. V Zagreb je dospel ponoči in cel dan ga ni bilo videti. Da je bil v Zagrebu, se je šele izvedelo, ko je že odpotoval. V dobro informiranih krogih trde, da je bil Cuvaj že dvakrat indirektno pozvan, da naj da svojo demisijo, da pa tega ni storil. Govori se, da ga drži Lukacs, s čigar rodbino ga veže ozko prijateljstvo. Njegov nekdanji protektor Khuen - Hedervary pa skuša doseči rešitev s pomočjo skupine dr. Tomašiča.

Zagreb, 21. februarja. Gimnazijec Galogaža, ki je bil kot Jukičev sokrivec obsojen na 6 mesecev ječe, je presedel svojo kazen. Te dni bi moral biti izpuščen, na Cuvajevo intervencijo pa je dobila policija nalogo, da ga takoj aretirajo in izženo za pet let. Galogaža so res izgnali. Posrečilo se mu je priti v Belgrad, kjer je sedaj dopisnik nekaterih hrvaških listov.

Dunaj, 21. februarja. »Neue Freie Presse« zatrjuje, da se komisar Cuvaj po njenih informacijah sploh ne bo vrnil z dopusta.

Romunsko meso za Avstrijo.

Bukarešta, 21. februarja. Klavnica v Bordujeni je tako daleč popravljena, da bo mogoče v kratkem zaklati večjo množico živine in začeti z izvozom. Neka dunajska firma je sklenila z nekim romunskim konzorcijem pogodbo.

Jubilej hiše Romanovov.

Berolin, 21. februarja. »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« piše ob priliki 300letnice nastopa vlade hiše Romanovov: Tradicionalno

rusko - nemško prijateljstvo se je utrdilo z osebnimi stiki obeh vladarjev. Ohranitev tega razmerja je v interesu obeh držav in obeh narodov.

Bukarešta, 21. februarja. Prestolonaslednik princ Ferdinand odpotuje dne 2. marca v Petrograd, da zastopa kralja Karla pri 300letnici hiše Romanovov.

Nemški državni zbor.

Berolin, 21. februarja. Državni zbor je sprejel zakonski načrt glede preložitve meje med Nemčijo in Avstro - Ogrsko pri krajih Hammer-Unterwiesenthal - Weipertu v prvem in drugem branju.

Nato se je nadaljevala razprava o poštnem proračunu in se je o vseh predlogih poimensko glasovalo. Vsi predlogi so bili odklonjeni. Centrum, socijalni demokrati in Poljaki so glasovali proti.

Poincaréjev nastop.

Pariz, 21. februarja. V zbornici se je včeraj popoldne prebral Poincaréjev ekspose. V tem eksposu je izjavil, da bo vedno tako lojalno postopal, kakor njegov prednik, da bo branil ustavo, ki je naklonila Francoski dolgo dobo miru in dela. Tudi bo gledal na to, da ohrani vlada svojo avtoriteto in kontrolo nad parlamentom. Republika bo skrbela za pravičnost v obdačenju in za izpolnitev volilne pravice. Vlada hoče olajšati kmečkemu prebivalstvu bremena in skrbeti za povzdigo trgovine in obrti. Zlasti pa mora vlada vzdržati notranji red in mir. Tudi za zunanji mir hoče skrbeti, to pa je mogoče le, če je pripravljena k vojni.

Pariz, 21. februarja. Ob 4. popoldne je sprejel predsednik Poincaré diplomatski kor. Dojen diplomatskega kora, angleški poslanik, je čestital predsedniku.

Petrograd, 21. februarja. Car Nikolaj je podelil v znak prijateljstva Poincaréju red sv. Andreja.

Delcassé francoski poslanik v Petrogradu.

Pariz, 21. februarja. V ministrskem svetu je sporočil zunanji minister, da je car privolil v imenovanje Delcasséja za francoskega veleposlanika v Petrogradu.

Pariz, 21. februarja. Že pol leta je bilo odpoklicanje francoskega veleposlanika Louisa iz Petrograda sklenjeno. Izvolski ga je dolžil, da nima smisla za rusko orijentsko politiko. Ko je bil Poincaré izvoljen, ni bilo več dvoma, da gre Louis. Novi poslanik Delcassé je provzročil zblizanje Francoske z Angleško, ki je imelo za posledico leta 1904. sklenjeno pogodbo. Njegovo imenovanje je smatrati za pomemben polit. dogodek.

Pariz, 21. februarja. Delcassé ostane tudi poslanec ter dobi samo šestmesečen dopust, ki se lahko tudi obnovi.

Pariz, 21. februarja. Teofil Delcassé nastopi mesto francoskega veleposlanika v Petrogradu začetkom meseca marca.

Balkanska vojna in Indija.

Kalkuta, 21. februarja. Vznemirjenje med mohamedanskim prebivalstvom v Indiji, ki vsled hujskanja Mohamedancev povodom balkanske vojne vedno narašča, je postalo že skrajno nevarno. To priznavajo celo listi, ki so sicer jako zmerni.

Maroko.

Madrid, 21. februarja. General Ifau v Ceuti je zavzel Tetuan brez najmanjšega odpora. Zasedel je mesto vsled notranjih nemirov, ki so posebno ogrožali inozemce in ki so nastali vsled umora nekega Žida. — Ministrski predsednik je izjavil tozadevno, da nima Španska nobenih sovražnih namenov.

Kitajska.

Bruselj, 21. februarja. »Agence d'extreme Orient« poroča, da se je izrazil Juančikaj napram žurnalistom, da je pripravljen vsled starosti in vsled odpora velesil, ki ga proizvajajo napram republikli, takoj odstopiti, če bi prevzel kdo njegovo mesto. On hoče nato odpotovati v Evropo in se nastaniti na Tirolskem ali v Svici.

Vstaja v Mehiki.

Mehika, 21. februarja. Rodbina predsednika Madera je ušla. Kaj se bo zgodilo s predsednikom Maderom, ni gotovo. Provizorični predsednik Huerta je izjavil, da bo prepustil odločitev o njegovi usodi novemu kabinetu. Definitivni kandidat za predsedstvo je Diaz. Da ni reflektiral na provizorično predsedstvo, je krivo, da si hoče ohraniti za volitve proste roke. Škoda znaša več milijonov dolarjev.

Mehika, 21. februarja. Kongres je imenoval za provizoričnega namestnika Huerto. Dosedaj so odkrili že več zarot. Aretiran je bil med drugimi tudi general Romero. Predsednik Madero bo šel bržkone v začasno pregnanstvo, ker ga dolže, da je sokrivec umora polkov. Roverole, da je osnoval dva atentata na generala Huerto.

Umetnost.

Koncert za mladino se je vršil včeraj ob petih popoldne v dvorani »Mestnega doma«. Priveditve te vrste so pri nas še malo vpeljane, da si so v vzgojnem oziru koristne, in je samo želeli, da bi se udomačile. S tega stališča zasluži včerajšnja produkcija vso hvalo. Koncert sta priredila g. prof. dr. Pavel Kozina in g. pianist Anton Trost. G. Kozina je prepel celo množico pesmi — vsega skupaj dvanajst — in pokazal, da mu gre zlasti od srca interpretacija lirskih pesmi. Mnogo stvari in stvarc je izvedel čuvstveno in s tako deklaracijo, ki je dokazovala njegovo dobro muzikalno umevanje. Spočetka priveditve nam je nudil par originalnih domačih pesmic. Tako Adamičevo »Pri studenčku«, kjer se je komponist posrečil zlasti toplo-pobožno mesto o fantu, ki gleda ljubici v svetle očke in ji boža mehke ročke. Benjamina Ipravca lepa pesem »Giganka Marija« je že znana. Izmed ostalih je g. tenorist zlasti ustregel s srčkanim Hugo Wolfom »Vrtnarjem« z zaljubljenima pesmicama A. Dvořaka št. 2 in št. 7, katerih drugo je na splošno zahtevalo mlade publike ponovil, in s srečno ubranim Rubinsteinovim »Starcem kraljem«. Gosp. Trost je zaigral na klavir Chopinov scherzo v cis-molu in Lisztov »Le Carneval de Pesth«. G. pianist izborna obvlada klavirsko tehniko tudi na najtežjih mestih in je izval s svojo igro hvalečne aplavz. Dvorana je bila do malega polna šolske mladine obojega spola, ki je sledila svaianjem z mladostno živjo pozornostjo. Pesmi, izbrane tako, da so bile vsakomur dostopne, so ji gotovo ugajale. Te vrste koncerte bi postali lahko tudi ljudni koncerti za širše mase; dobro bi bilo le nekoliko več izpremembe v sporedu.

Izpred sodišča.

Izpred porotnega sodišča v Novem mestu.

Svarilo pošiljalcem denarja v navadnih pismih.

Naj so bili ljudje že tolikrat oskodbani za denar, poslan v navadnem pismu, vedno se zgrade novi taki slučaj. Posebno Amerikanci imajo navado, da manjše zneske v pisni vrednosti prilagajajo navadnim pismom, ki se dostikrat ali sploh izgube, ali jih naslovnik dobi brez priloženega denarja. Doselej so se taka pisma izgubljala le na večjih poštah ali v vlakih. Zadnji porotni slučaj pa kaže, da je to postalo moderno tudi že v Suhi Krajinji.

Na pošti v Žužemberku so z letkom pretečenega leta menjali pismonošo. Po priporočilu občinskega tajnika je to službo prevzel 16letni sin Ilnikarja iz Prapreč blizu Žužemberka. Med očetom in poštarico g. Dovžan: sklenjeno službeno pogodbo je tržaška direkcija potrdila le pogojno, da poštarica prevzame svojo odgovornost za fanta. Ilnikar je izpočetka svojo službo opravljal vestno. Poverilo se mu je tudi kartiranje (razdelitev) posameznih manjših pošt po Suhi Krajinji in pa dostavljanje pošte v Žužemberku. Kmalu pa je začel v slabo tovaršijo in dasi je imel prehrano doma, ni izhajal s svojim mesečnim plačilom 22 K ter je začel na očetovo ime delati dolgove po gostilnah in trgovinah. Enkrat je oče moral zanj na ta račun plačati čez 40 K. Ker je oče videl, da se mu fant izprija, ga je hotel vzeti iz službe, pa je bil pregovorjen, češ, da je fant na pošti drugače priden in da se bo že pohljal. Tako je fant ostal v službi v svojo pogubo in sicer pošteno rodbini na srano to.

Tekom svoje službe je Ilnikar izvohal, da ljudje iz Amerike pošiljajo mali denar kar v navadnih pismih. Po njegovem zadržanju je prišel večkrat v položaj, ko so ga ljudje, nevesči branja, prosili, da jim je pisma odpiral, pri kateri priliki je tudi večkrat dobil priložen papirnati

amerikanski denar. Nekoč vpraša poštarja, kaj bi se zgodilo tistemu človeku, ki bi vzel iz navadnega pisma denar. Poštar da mu: je odgovoril, da nič posebnega, ker pošta za denar v takih pismih ne prevzame nobene odgovornosti.

Ilnikar, ki je imel kartiranje tudi pošte za Hinje, je vedel, da je iz tega kraja največ ljudi v Ameriki in je tem pismom posvetil posebno pozornost. Po njegovem priznanju je začel to praktirati meseca avgusta in lenjal kratko predno so ga radi tatvine zasačili. To je bilo v oktobru. Koliko pisem je na ta način odprl, se ne ve. On sam prizna, da je odprl 12 pisem, od teh je bilo 7 z denarjem opremljenih. Pisma je enostavno uničil in sežgal, denar pa shranil, dokler ga ni zapil. Da mu niso prišli na sled, mu je pomagalo to, da je bil on sam v Ameriki rojen in da ima tam svoje bližnje sorodnike. Pri menjavi amerikanskega denarja se je torej z verjetnostjo izgovarjal na brata ali strica, ki mu pošiljata papirnate dolarje.

Mogoče bi bilo to še dolgo trajalo, predno bi mu bili prišli na sled, da fant ni zagazil še globokeje v blato. Tudi na tak način pridobilni denar mu ni več zadoščal za njegovo ponočevanje. Bil je dober znanec v gostilni Cecilije Hrovat, kjer ima mesarjio neki Kukman. Večkrat je prišel tja in se navadno mudil v kuhinji. Tu je zapazil, da imalo denar od gostilne in mesarije spravljen v omari, ki večinoma ni bila zaklenjena. Ker so mu popolnoma zaupali, tudi pred njim niso zaklepali omare. To zaupanje je začel zlorabljati. Dne 13. oktobra je iz te omare vzel 10 K, a teden pozneje že kar 20 K, bankovec in več drobiža; on prizna samo 2 K 76 v. Po izpovedbi g. Kukmana je obenem zmanjkalo tudi več njegovega denarja iz mesnice. Fant taji, da bi si bil tudi ta denar prilastil. Ker g. Kukman ne zahteva povračila, državno pravdnistvo tega ni postavilo pod obtožbo. Vkradeni denar je fant porabil, da je mogel svoje tovariše napajati. Tovariši sami so ga pozneje izdali, da je popival s takim denarjem.

Še le ko je ta tatvina prišla na dan, so začeli sumiti tudi izvir njegovih amerikske dolarje. Orožništvo je v vstrajnih poizvedbah kmalu toliko dognalo, da je fant priznal tudi poneverjenja denarja iz pisem na pošti. Ker so mislili, da bi mu znal oče že zaradi sramote kako pripomoči v Ameriko, so ga zaprli.

Tako je prišel komaj 16 let stari fant na zatožno klopo pred porotnike, obtožen hudodelstva zlorabe uradne oblasti ter pregreška tatvine. Obtoženec prizna dejanje. Prizna tudi, da je vedel, da dela nekaj kaznivega, ko je iz pisem pobiral denar. Nemara da bi zato dobil kako kazen, veliko pa ne. Sicer sem bil pa uverjen, da o tem ne bo nihče zvedel. Fant je za svojo skromno šolsko izobrazbo še precej inteligenten in prikupljivega vedenja. Pri razpravi je tudi njegov oče navzoč.

Kot prič je zaslišena mož poštarice g. Dovžan in mesar g. Kukman. Prvi izpove, da je še le potem, ko je vse to prišlo na dan, tudi on se spomnil, da mu je bilo nekoč zmanjkalo iz predala za znamke približno 10 K denarja. Ne more pa potrditi, če je to tudi Ilnikar poneveril. Tudi prič Kukman ne more obtoženca z gotovostjo obdolžiti tatvine iz mesnice.

Porotniki so dobili 4 vprašanja in sicer: 1. izlorabe zaupane uradne oblasti; 2. isto vprašanje pa le kot navadna tatvina; 3. glede 10 K, ki jih pogreša poštar; 4. glede priznane tatvine v gostilni Cecilije Hrovat v znesku 32 K 76 v.

Posvetovanje je trajalo nekaj minut s sledečim izidom: Prvo glavno vprašanje zanikano; drugo potrjeno; tretje zanikano; četrto potrjeno.

Sodni dvor je na podlagi tega izreka razglasil obsodbo: Franc Ilnikar se oprostilo hudodelstva zlorabe zaupane uradne oblasti, obsodi pa le zaradi tatvine na šest tednov

strogega zapora. Ker pa je bil Ilnikar srtolega zapora. Ker pa je bil Ilnikar že od 28. oktobra do 29. novembra v zavarovalnem zaporu, se mu to všteje, tako da bo imel odsedeti še kakih 10 dni. Obtoženec je s kaznijo seveda zadovoljen. Ceciliji Hrovat mora seveda oče plačati, kar je malopridni sinko ukradel.

In s tem je bilo to porotno zasedanje, ki je trajalo le dva dni za štiri slučaje, končano.

Umor v Št. Jerneju zopet odložen. Porotna razprava o umoru v Št. Jerneju (obtoženec 16letni trgovski vajenec Kopitar) je morala biti tudi za to porotno zasedanje odložena, baje, ker graška fakulteta ni še končala tozadevno izvedeniško preiskavo o dušnem stanju mladega zločinca. Pride še le k prihodnjem zasedanju.

Obpravna pri okrožnem sodišču v Novem mestu.

Turjaški župan obsojen zaradi žaljenja orožništva. Med županom in med orožniki je prišlo do nasprotstev zaradi poročila na pristojne oblasti. Dostikrat je župan poročal o eni in isti stvari drugače, kakor orožniki. Končno je prišlo do konflikta. Vzrok konfliktu je bil gostilničar Franc Dolšek na Rašici. Lani za časa vojaških vaj je Dolšek, ki služi po priznanju orožnikov oblastim za »konfidenta«, ovadil več gostilničarjev, da so čez uro točili. Izkazalo se je pozneje, da ovadba glede nekaterih gostilničarjev ni bila točna in da je Dolšek še sam peljal svoje goste v drugo gostilno ter tako provzročil, da se je čez uro točilo. Ker so se v okrajju večkrat primerjale ovadbe, ki jih je občno mnenje prisovalo Dolšek in so ljudje zahtevali od župana, naj jih štiti, je Jernej Žužek najprej osebnostno interveniral pri okrajnem glavarstvu, potem pa napravil uradno vlogo, v kateri se pritožuje proti orožništvu in z navedbo nekaterih dokazov, da Dolšek ni tako verodostojna oseba, kakor ga smatra orožništvo. Zaradi očitani proti orožnikom je bil župan tožen. Prva obravnavna se je vršila v Kočevju in sicer je sodil znani Arnošt Cham. Značilno je, da je sodnik razpravljal nemški in da se je slovenski obtoženec moral nemški zagovarjati. Še bolj značilno je, da se je Žužek hotel slovenski zagovarjati, pa so ga ljudje svarili. Sodišče v Kočevju je Žužka obsodilo na 14 dni zapora. V razlogih je navedeno, da je bil obtoženec zaradi sličnih žaljenj že večkrat kaznovan; enkrat je celo sodniku Šušlaju očital hudodelstvo in uradno pristranost. Žužek se je pritožil na vsklično sodišče v Novem mestu. Pri obravnavi je hotel predsednik najbrž na podlagi nemškega akta z njim nemški razpravljati, a Žužek je prosil, naj se ga pusti slovenski govoriti, češ, »tam v Kočevju se nisem unal slovenski govoriti.« Predsednik mu je ugodil. Sodišče je Žužkov vzklic zavrnilo in je Žužku znižalo kazen od 14 dni na 12 dni. Razsodba pravi, da je Žužek v svoji vlogi orožništvo razžalil in da ni dohrinesel dokaza resnice.

Izza kulis v avstrijskem vojnem ministrstvu. — Provizijske kupčije. Pred okrajnim sodiščem v Josefstadtu na Dunaju se je vršila sledeča javna obravnavna: Vdova podpolkovnika Czifirerja je tožila zaradi razžaljenja časti nekega agenta Bricka in odvetnika dr. Pressburgerja. V tožbi navaja tožnica: Agent Brick mi je obljubil za posredovanje v neki kupčiji za dobavo orožja in municije, pri kateri kupčiji je zaslužil več stotisoč kron en sto tisoč kron provizije in mi je dal tudi tozadevno provizijsko pismo. Izplačal pa mi je samo 20.000 K in me je poslal, ko sem zahtevala ostali zresok 80.000 K, k svojemu odvetniku dr. Pressburgerju. Ta pa me je, ko sem mu pokazala provizijsko pismo, sirovo napadel, očital mi je, da sem to pismo prigoljufala in mi je grozil celo z aretacijo. — Pri obrav-

navi je izjavil dr. Pressburger, da ga je Brick informiral, da mu je tožnica obljubila posredovanje za neko veliko kupčijo pri neki »višji osebi« v vojnem ministrstvu in je zahteval izključitev javnosti, češ, da ne more te osebe javno imenovati. Sodišče je njegovo zahtevo odklonilo in odredilo javno razpravo. Dr. Pressburger je na to izjavil: Brick me je pooblastil, da interveniram pri neki veliki transakciji, ki ima svoj izvor v vojnem ministrstvu. Za protekcijo in posredovanje pri tej transakciji se je obljubila tožnici nagrada 100.000 K. Pozneje pa sem zvedel, tako se zagovarja dr. Pressburger, da je izdala tožiteljica ponarejene menice s potvorjenim podpisom imena te visoke osebe v vojnem ministrstvu, katere ne morem imenovati. Tožiteljica se je tudi sklicevala na dejstvo, da je v ozki zvezi s to visoko osebo. Te menice je Brick baje tudi plačal, celo zadevo pa je policija zakrila. — Dr. Pressburger je nato prebral pismo, ki mu ga je pisal zastopnik tožiteljice dr. Thaler, in v tem pismu stoji tudi doslovno: »Pismo vojnega ministra«. To bo najbrže ime tiste visoke stoječe osebe v vojnem ministrstvu, katere imena dr. Pressburger ni hotel imenovati in vsled česar je zahteval tajno obravnavo. To bi bil torej bivši vojni minister Auffenberg. Zastopnik tožiteljice dr. Thaler je izval sledeče: Tožiteljica je res posredovala pri neki veliki dobavi pri tej visoki osebi v vojnem ministrstvu, pri kateri dobavi je zaslužil Brick najmanj 450.000 K. Manfred Weiss, tovarnar za municijo na Reki, pa je zaslužil čez 700.000 K. Kljub temu pa je plačal Brick tožnici kljub svoji obljubi samo 20.000 K. Brick jo je hotel na različne načine oslepiniti, toda to se mu ni posrečilo. Res je, da je tožiteljica podpisala na neko menico za 400 K ime te visoke osebe, toda to je storila v dobri veri, da je to storila v tihem sporazumu s to osebo, ki se ni hotela izpostavljati. Ta menica se je tudi izplačala. V nadalinem teku obravnave sodnik ni mogel dognati za katere dobave za vojno upravo je šlo in je obravnavo v svrhu zaslišanja novih prič preložil.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 18. februarja: Elizabeta Hude, uradnega sluge vdova, 86 let, Sv. Petra cesta 49.

Dne 19. februarja: Zlatan (Janec Zlatoust) Leskovic, trgovčev sin, 13 mesecev, Čevljarska ulica 1.

V deželni bolnici:

Dne 13. februarja: Josip Kaš, železniški strojevodja, 40 let.

Dne 14. februarja: Ivan Sojer, kajzar, 65 let. — Ivan Bogataj, vpok. kurjač tobačne tovarne, 50 let.

Dne 15. februarja: Marija Berce, mestna uboga, 71 let.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 21. februarja 1913.

Termin.			
Pšenica za april 1913		za 50 kg	11.62
Pšenica za oktober 1913		za 50 kg	12.19
Rž za april 1913		za 50 kg	9.91
Oves za april 1913		za 50 kg	10.34
Oves za oktober 1913		za 50 kg	8.93
Koruz za maj 1913		za 50 kg	7.71
Koruz za julij 1913		za 50 kg	7.93

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 Srednji zračni tlak 736 mm

februar.	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
20.	2. pop.	738.7	-1.5	sr. jvzh.	pol obač.
„	9. zv.	739.2	-5.0	sl. jvzhod.	jasno
21.	7. zj.	738.2	-6.7	sr. svzh.	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura -3.8°, norm. 0.3° Padavina v 24 urah 0.0 mm.

„Nuisol“

od Bergmanna & Co. Dečim o/L.

697

je in ostane prej ko slej nedosegljivo v svojem popolnoma naravnem barvanju las in brade.

V zalogi v plavi, rjavi in črni barvi. — Cena steklenici K 2.50. Dobiva se pri drog. A. Kanc, drog. B. Čvančara, O. Fettich-Frankheim v Ljubljani.

Globoke žalosti potrji naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je po kratki in mučni bolezni, previdena s tolažili za umrlo, danes dne 19. februarja t. l. sledila svoji pred tremi tedni umrli materi v boljšo večnost, naša preljuba in nepozabna žena in mati, gospa

Avgusta Kuder roj. Mayer

v starosti 36 let. Pogreb bo v petek, dne 21. februarja t. l. ob 5. uri popoldne. Svete maše zadušnice se bodo darovale v kapiteljski cerkvi. Priporočamo jo v blag spomin.

V Novem mestu, dne 19. februarja 1913.

Anton Kuder,
c. kr. sodnik, soprog.

Milan, Stanko, Vida in Pija,
otroci.

Mesto vsakega posebnega naznanila.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo pretresujočo vest, da se je v sredo, dne 19. t. m. po 11. uri ponoči, naš iskreno ljubljani soprog, predobri oče, brat, tast, stari oče in stric, gospod

Ivan Kodrič

zasebnik

dopolnivši 70. leto, previden s sv. zakramenti za umirajoče preselil v večnost. Truplo predragega nepozabnega rajnika se boče danes, v petek popoldne ob 3. uri iz hiše žalosti iz Preske pri Medvodah po slovesnem blagoslovljenju prepeljalo na pokopališče v Št. Vid nad Ljubljano, kjer se položi ob pol 5 popoldne k večnemu počitku. Sv. maše zadušnice se bodo brale v Št. Vidu in Preski.

Žalujoče rodbine: Kodrič, Zidar, Dorschel.

Prvi slovenski pogrebni zavod Josip Turk.

Jaz vem

in vi morate vedeti, ako Vam je do higijene Vašega telesa, da je v Vaši hiši zanesljivo razkužilno sredstvo neuprljivo. Bolezni, ranitve, opekline se primerijo večkrat; za desinfekcijo ob bolniški postelji, za antiseptične obveze ran, oteklin, izgubo in zabranjenje nalezjenja, za stalno rabo pri vsaki vrsti razkuževanj in odstranitvi slabega duha je najboljši znanstveno mnogokrat preiskujen in po vsem svetu za najboljšo razkužilo sedanosti pripoznani

LYSOFORM

ker učinkuje hitro zanesljivo, ga brez nevarnosti vsakdo lahko rabi, prijetno aromatično diši, na kožo ne vpliva dražljivo (kakor druga razkužila), je naposled prav cenovno, ga skoro vsi zdravniki priporočajo in v vsaki hiši radi rabijo. V originalnih steklenicah (zeleno steklo) se z navodilom vred dobiva za 80 vinarjev steklenica s 100 grammi po vseh lekarnah in drogerijah monarhije.

Pomnite, da lysoform hitro odstrani slab duh in pot.

Poučno od odličnega zdravnika spisano brošuro o „Zdravju in desinfekciji“ dobite zastoj od kemika Rübmann, referenta „Lysosformwerke“ na Dunaju, XX., Petraschgasse 4.

Sprejmeta se takoj
dva krojaška pomočnika
 eden za veliko, drugi za malo delo.
 Plača po dogovoru. 703
M. Turk, krojaški mojster Domžale

Poštna odpravnica
 (Postgehilfin) 710
se sprejme takoj.
 Ponudbe na **Marijo Mursa**, učiteljico na **Krapju pri Ljutomeru**.

Mlajša prodajalka
 se sprejme takoj ali pozneje
 v trgovino mešanega blaga.
 Franc Kalan, Žirovnica na Gorenjskem.
 711

Modna in športna trgovina za gospode

P. MAGDIČ

Ljubljana — nasproti glavne pošte — Ljubljana

se usoja svoje p. n. odjemalce opozoriti, da je svoj modni oddelek za gospode založil nedvomljivo z najnovejšim in najboljšim blagom iz prvih in zanesljivih tovarnen in sicer v nedvomljivo največji izbiri.

Od 20. februarja 1913 naprej prostovoljno odračunam 10 % popusta vsakemu odjemalcu pri gotovem plačilu od mojih skromnih stalnih cen pri nakupovanju klobukov, čepic, sraje, spodnjih hlač, majic, ovratnikov, zapestnic, kravat, rokavic, nogavic, naramnic, žepnih robcev, palic, dežnikov, gumbov itd., kar bode pri sedajšnji draginji gotovo vsak z veseljem pozdravil in uvaževal. Pazite na cenc v mojih izložbah!

Sprejmeta se takoj 2 dobra krojaška pomočnika
 proti dobri plači. 691
M. Križmanič, krojaški mojster v Trbovljah.

Spretni urarski pomočnik in učenc 689
se sprejmeta takoj
 pri Matija Petriču, urarju v Postojni.

Dva lokala
 na Mestnem trgu v Ljubljani se takoj oddasta. Vhod skozi vežo in sta pripravna za kako delavnico, mlekarno ali kaj podobnega. — Ponudbe pod šifro „Lokal“ pošto ležeče, Ljubljana.
 677

Naročila za vizitnice
 sprejema Narodna tiskarna in knjigarna.

Sprejme se takoj izvežbana blagajničarka
 v kavarni „Central“ v Ljubljani.

Umetni in trgovski vrtnar Ivan Bizovičar
 Ljubljana, Kolezijska ulica števil. 16 1542
izvršuje šopke, vence in bukete
 za razne prilike. — Delo umetniško okusno in po solidnih cenah.
 Piramidna in kroglasta lavorjeva drevesa ter dekorativne cvetlice v veliki množini po zmernih cenah. — Naročila na detelo hitro in vestno.

Prostovoljna sedna dražba nepremičnin.
 Pri c. kr. okrajnem sodišču v Litiji so po prošnji lastnikov ml. dedičev po Doroteji Jermenc iz Zagorja **naprodaj na javni dražbi** sledeče nepremičnine in sicer zemljišči vlož. št. 364 in 389 k. o. Zagorje za katero se je ustanovila izklicna cena v znesku 7930 K.
 Dražba se bo vršila **dne 7. marca t. l. dopoldne ob 9 uri na lici mesta v Zagorju št. 89.**
 Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmo. Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.
 Dražbeno izkupilo s 5% obrestmi je tekom 2 mesecev po pravokrepnosti domika tusodno založiti.
 Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri podpisnem sodišču soba št. 23.
C. kr. okrajno sodišče Litija,
 dne 13. februarja 1913.

„Zdravnik želodec“ je najboljši liker za želodec.

„Zdravnik želodec“ je najboljši liker za želodec.

EMS
 PROTI KATAROM-KASLUJ
 HRIPAVOSTI- INFI UENCI

EMSKA WODA
 za pitno zdravljenje in izvršna namizna pijača.
EMSKA VRELSKA SOL
 DESETVIMARSKI ZAVITEK
 ZA PRŠNE KOPELE, BRIGRANJE, INHALACIJE, L. L. DOBIVA SE PO LEKARNAH, DRUGERIJAH I. L. L. GEN. ZAST. K. SCHOPPER DUNAJ VIII.

Glavna zaloga: Mihael Kastner v Ljubljani.

Preiskušnje za pomočnike.
 tekom leta 1913. se bodo vršile ob ponedeljkih dne:
14. aprila, 16. junija, 13. oktobra in 15. decembra.
 Lastnoročno pisane, nekolkovane prošnje za pripustitev k preiskušnji je opremiti z učnim izpričevalom in z onim obrtne nadaljevalnice.
 V Ljubljani, dne 17. februarja 1913. 707
Obrtno-oblastvena komisija za pomočniške preiskušnje.

Avstr. amerikan. :: zaloga čevljev :: Prešernova ul. 50.

12.50

16.50

Naši čevlji po kakovosti, :: priložnosti in eleganci :: prekose vsako konkurenco.

Zaloga slovitih „PALMA“ gumijevih podpetnikov.

LJUBLJANSKI ZVON
 MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO
 Letnik XXXII. (1912).
 Izbaja po 4 pole obsežen v veliki osmerk po eden pol na mesec v avstrijskih ter stoji vse leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, tetr: leta 2 K 30 h.
 Za vse neavstrijske dežele 12 K 20 h na leto Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h.
 „Národna Tiskarna“ v Ljubljani.

Razglednice
 umetniške, in pokrajinske
 se dobe vedno v veliki izbiri v
 „Narodni knjigarni“
 Prešernova ulica 7.

Otvoritev
 modne in športne trgovine
 za gospode in dečke
J. KETTE
 Franca Jožefa cesta št. 3, poleg konf. trgovine Maček & Ko.

25. februarja 1913

Koncesionirana, v Trstu že dolgo časa obstoječa in brez konkurence dobro idoča **trgovina,**
 s stalnim krogom odjemalcev, vsled pomanjkanja večje prometne glavnice in v svrhu povečanja trgovine **išče deležnike** za ustanovitev družbe z omejenim jamstvom. Najmanj 6% obrestovanje za jamčeno, deleži do 10.000 K, po želji tudi več gotovine, ev. tudi samo jamstvo. — Pismena pojasnila daje pisarna **dr. Josipa Mandiča v Trstu, via Caserma 8/1.** 712

Kazensko-pravdni red
 z dne 23. maja 1873 števil. 119 državnega zakonika z dodanim
 izvršitvenim propisom
 in drugimi zakoni in ukazi kazer.ski postopek zadevajajočimi.
 Trdo vezan 5 K 60 v., po pošti 5 K 80 v.
 Narodna knjigarna v Ljubljani.